Ազգ
Azg armenian daily
25 ՅՈՒԼԻՍ 2000 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 137 (2105)

Կլոր սեղան. «Բռնությունը եւ ժողովրդավարության գործընթացը»

Այսօր Թեքեյան կենտրոնում, ժամը 11-ից սկսած, կկայանա վերոհիշյալ թեմայով «Ազգի» կազմակերպած «Կլոր սեղանը»՝ աջակցությամբ Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանության: ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանի նախագահությամբ տեղի ունեցող միջոցառմանը զեկուցումով հանդես կգան ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, Հայաստանում Գերմանիայի դեսպան Ֆոլքեր Զայցը, Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրան, ԱԺ իրավաբանական վարչության պետ Վլադիմիր Նազարյանը, ԳԱԱ սոցիոլոգիայի ինստիտուտի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը, մանկավարժական ինստիտուտի մշակույթի ֆակուլտետի դեկան Ռուբեն Միրզախանյանը, լրագրող Վալերի Այդինյանը, Կենտրոնական բանկի աշխատակից Վարուժան Ավետիքյանը: Զեկուցումներին կհետեւի բանավեճ:

«Կլոր սեղանի» ավարտին Թեքեյան կենտրոնի ցուցասրահում կբացվի երգիծանկարչական ցուցահանդես, որին մասնակցում են Արոյանը, Արզօն, Ազնեւյան, Յարալյանը, Նիկոն եւ Toto-ն: Ցուցահանդեսը լայն հասարակության համար բաց է չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի, ժամը 10-18-ը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Բախիչ ցանցերի սեփականաշնորհումն իրավիճակով թելադրված որոշում չէ, այլ ռազմավարական հեռատես քայլ»

Կառավարության դիրքորոշումն այսպես հիմնավորեց էներգետիկայի նախարարը՝ ԱԺ արտահերթ նիստում ներկայացնելով մասնավորեցման օրենքի նախագիծը

ՄՆՈՒՇ ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագրի համաձայն՝ երեկ ԱԺ-ն արտահերթ նիստ գումարեց: Քննարկվող հարցը վերստին բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհումն էր: Չգծգվող հանգուցալուծումով այս հարցը, թվում է, ի վերջո հայտնվել է եզրափակիչ փուլում. նիստը շարունակվելու է այսօր, իսկ քննարկումների առաջին օրն ընդգրկեց էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանի ելույթը, ինչպես նաեւ՝ պատգամավորների ու նախարարի թեժ հարցուպատասխանը:

Նախ արձանագրենք, որ պատգամավորները զարմանալի պարտաճանաչությամբ էին ներկայացել նիստին՝ նրանք թվով 104-ն էին: ԱԺ փոխխոսնակ Գագիկ Ասլանյանի տեղեկացմամբ՝ բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը, առաջին ընթերցումից հետո, 24-ժամյա ընդմիջումով հանձնվելու է պատգամավորների դատին, որպեսզի վերջիններս այդ ընթացքում ներկայացնեն իրենց դիտողությունները ու առաջարկությունները փաստաթղթի վերաբերյալ: Պատգամավոր Արշակ Սադոյանը, սակայն, առաջին եւ երկրորդ ընթերցումների միջեւ սահմանված 24-ժամյա ընդմիջումն անբավարար ժամկետ համարեց՝ նշելով, որ կառավարությունն ավելորդ համառություն է հանդես բերում: Նրա ընդվզումը հաջորդող քվեարկության ընթացքում անհետեւանք մնաց, քանի որ պատգամավորները ձայների մեծամասնությամբ՝ 50 կողմ, ընդունեցին ընթերցված տարբերակը:

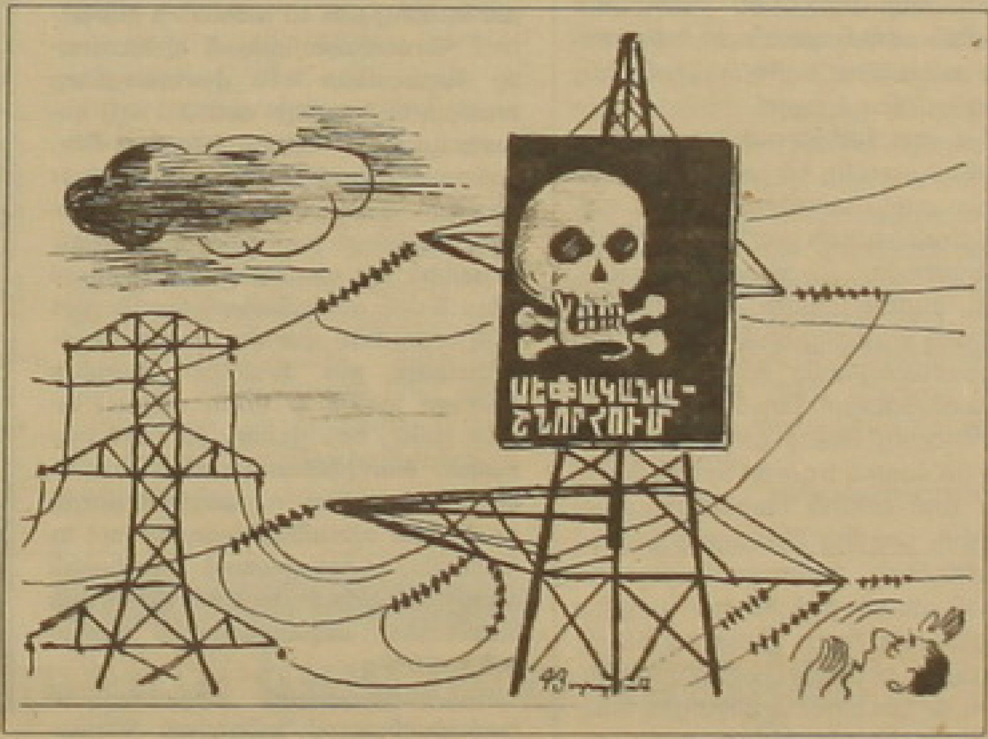

Տես ➧ էջ 2

Մխիթարյան միաբանության երկու ճյուղավորումները միավորվել են

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մխիթարյան միաբանությունը, Վենետիկի եւ Վիեննայի պատմական զույգ ճյուղավորումներով, երկարամյա բանակցություններից եւ քննարկումներից հետո Վենետիկի Սբ. Ղազար Մայրավանքում հուլիսի 10-21-ը կազմակերպել է միացյալ ընդհանուր արտակարգ ժողով, որին մասնակցում էին երկու հաստատությունների բոլոր միաբանները: Ինչպես հայտնում են Մխիթարյան միաբանության դիվանից (Վենետիկ-Սբ. Ղազար), ժողովին միաբան վարդապետները միաձայնաբար որոշել են միավորվել՝ ստեղծելով մեկ կենտրոնական վարչություն ունեցող Մխիթարյան միացյալ միաբանություն:

Այս պատմական քայլը զուգադիպում է Մխիթար վարդապետ Սեբաստացու կողմից հիմնված Միաբանության 300-ամյակին, Քրիստոնեության 2000-ամյա հոբելյանին, ինչպես նաեւ Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին:

Ընդհանուր ժողովի հուլիսի 19-ի նիստում Եղիա ծ. վրդ. Քիլաղպյանն ընտրվել է Մխիթարյան միացյալ միաբանության 15-րդ Ընդհանուր աբբահայր:

Մխիթարյան միաբանության դիվանը հայտարարում է, որ այսուհետ գոյություն ունի մեկ Մխիթարյան միաբանություն, որի գլխավոր կենտրոնատեղին Վենետիկի Սբ. Ղազար Մայրավանքն է, իսկ Վիեննայի վանքը դարձել է առաջին գլխավոր մենաստան: Վիեննայի մենաստանը իր հերթին պիտի ունենա տեղական աբբահայր տիտղոսը կրող մի վանահայր:

Զույգ Միաբանությունների բոլոր առաքելավայրերն ու կենտրոնները կառավարվելու են նորընտիր ընդհանրական աբբահոր եւ իր Միացյալ վարչական խորհրդի կողմից:

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27»

Վարչապետը չի ժխտում...

Վերջին օրերին հանրապետության մի շարք զանգվածային լրատվամիջոցներում խոսվում է այն մասին, որ հոկտեմբերի 27-ին ԱԺ-ում տեղի ունեցած ոճրագործությունից հետո, երբ արդեն սպանված էին ԱԺ նախագահ Կարեն Դեմիրճյանը, վարչապետ Վազգեն Սարգսյանն ու մյուսները, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին դահլիճ հրավիրելու Նաիրի Հունանյանի պահանջին ի հակակշիռ ներկայիս վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանն է «հուշել» դահլիճ կանչել այն ժամանակ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, անվտանգության խորհրդի քարտուղարի պաշտոնակատար Ալեքսանդր Հարությունյանին:

Պարզելու համար այս հանգամանքը դիմեցինք ՀՀ կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակության հետ կապերի վարչություն, որտեղից ստացանք հետեւյալ պարզաբանումը: Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը չի բացառել, որ այդ պահին ինքը եւս նման բան կարող էր ասած լինել: Նա հիշեցրել է ստեղծված իրավիճակը, երբ իրենց աչքի առջեւ հաշված րոպեների ընթացքում գլխատվել էին երկրի օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունները: Այս պարագայում ինչպե՞ս կարելի էր ոճրագործների պահանջով նախագահին հրավիրել ԱԺ նիստերի դահլիճ՝ ոչ մի երաշխիք չունենալով, որ մարդասպանները վերջ չեն դնի նաեւ այդ պահին երկրում մնացած միակ ղեկավարի կյանքին, ինչը հանրապետությունում կստեղծեր քաոս, անկառավարելի իրավիճակ՝ հարցականի տակ դնելով Հայաստանի անվտանգությունն ընդհանրապես: Բնական է, որ խորհրդարանի դահլիճ երկրի նախագահի մուտքն ամեն դեպքում պետք է բացառվեր, ուստի հասկանալի է, որ թույլ չտալով Ռոբերտ Քոչարյանի հանդիպումը զինված ոճրագործների հետ, իրավիճակը չսրելու, նոր զոհերից խուսափելու համար նպատակահարմար էր, որ դահլիճ կանչվեր նախագահին ներկայացնող որեւէ պաշտոնյա», ասել է ՀՀ վարչապետը:

ԱՄՆ պետդեպարտամենտը չի պնդում, թե Ադրբեջանը աջակցում է միջազգային ահաբեկչությանը

ԲԱՔՈՒ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ պետդեպարտամենտը հանդես է եկել պարզաբանումներով՝ կապված «Գլոբալ ահաբեկչության մասին» զեկույցում վերջերս տեղ ունեցած Ադրբեջանի հիշատակման մասին: Այնտեղ ասվում է, որ «Ադրբեջանը, թեպետեւ չի բախվել միջազգային ահաբեկչության լուրջ սպառնալիքին, բայց նյութատեխնիկական ապահովման կենտրոն է ծառայում միջազգային գրոհայիններին, որոնք կապեր ունեն ահաբեկչական խմբերի հետ, նրանցից ոմանք զորակցել են չեչենական խռովությանը Ռուսաստանում»: Զեկույցում ասվում է, որ «երբ անցած տարի չեչենական հակամարտությունը դարձյալ բռնկվեց, Ադրբեջանն ուժեղացրեց սահմանի հսկողությունը ՌԴ հետ սահմանում, որպեսզի կանխարգելի արտասահմանյան գրոհայինների գործողություններն իր տարածքում»:

Պետքարտուղարության մամլո հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ քաղվածքը կատարված է առանց ավելորդ մեկնաբանությունների, սակայն դրանից չի հետեւում, որ զեկույցում Ադրբեջանը անվանվում է մի երկիր, որը աջակցություն է ցույց տալիս միջազգային ահաբեկչությանը: ԱՄՆ-ը խոստովանում է, որ Ադրբեջանը համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկում կասեցնելու իր տարածքում ահաբեկչական գործողությունը: ԱՄՆ պետդեպարտամենտը նշում է, որ Ադրբեջանին օգնություն է ցուցաբերում այդ ոլորտում, եւ ԱՄՆ-ը մտադիր է շարունակել համագործակցությունը նրա հետ այդ տեսանկյունից:

ԵՐԵՎԱՆ

Խաղաղ ժամանակ զոհված զինվորների հարազատների բողոքի ցույցն ավարտվեց իրավապահների հետ ընդհարումով

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 24-ին խաղաղ ժամանակ զոհված զինվորների հարազատների կազմակերպած բողոքի ցույցի ժամանակ տեղի ունեցավ ընդհարում իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների հետ: Մասնակիցներից մեկը ծեծբակալվեց:

Միայն վերջին շաբաթվա մեջ սա արդեն թվով հինգերորդ բողոքի ցույցն է, որ կազմակերպում է «Զինվոր եւ իրավունք» կազմակերպությունը: Այս անգամ միջոցառումն սկսվեց երթով Օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնից դեպի ՀՀ նախագահի նստավայր: Ցուցարարների հիմնական պահանջները մնում են նույնը. պատասխանատվության կանչել իրենց որդիների մահվան մեջ խղճահարույց մեղավորներին, զոհվածների ընտանիքների համար ապահովել սոցիալական արտոնություններ, կարգուկանոն հաստատել բանակում: Հանդիպման խնդրանքը, որ պարունակվում է նախագահին ուղղված դիմումում, առայժմ բավարարված չէ, ինչը եւ, ըստ մասնակիցների, պատճառ է բողոքի: (Այնինչ, ըստ մեր տվյալների, նախագահի նստավայրում նախապես քանիցս բավարարություն տրվել է բողոքավորների զանգվածներին: «Ազգ»)

Սակայն ՀՀ նախագահի նստավայրի մատույցներում երթը շրջապատվեց իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների կողմից, որոնք սկսեցին հանրահավաքի մասնակիցներին ստիպել ետ քաշվել դեպի Դեմիրճյան փողոց, պնդելով, որ իրենք հրաման ունեն թույլ չտալ չարտոնված երթ: Փոխադարձ վիրավորանքներից հետո տեղի ունեցավ ֆիզիկական ընդհարում: Կանանցից շատերը քերծվածքներ ստացան, իսկ 1996 թ. զոհված Գեւորգ Պողոսյանի մորը՝ Էմմա Պետրոսյանին նստեցրին մեքենա եւ տարան (ըստ կողմնակի տվյալների) Արաբկիրի ՆԳԲ:

Ցուցարարների որոշ հարցերի լուծմանը օգնություն առաջարկեց «Ազատամարտի վետերանների միություն» կազմակերպության խորհրդի անդամ Վաղեն Հովհաննիսյանը, սակայն բողոքի ցույցը չընդհատվեց: «Թող նախագահը մեզ լսի առանց միջնորդների, նա կարգուկանոն հաստատելու մեխանիզմներ ունի, թող նա լսի ժողովրդի ձայնը», հայտարարեցին ցույցի մասնակիցները:

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երբ գործը կարճվելուց հետո էլ մարդը մեղավոր է համարվում

Վերջին շաբաթվա ընթացքում հանրապետության ԶԼՄ-ներով տարածվեց եւ լայնորեն լուսաբանվեց հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործության զոհերի հարազատների հայտարարությունը, որով նրանք իրենց վրդովմունքն էին հայտնում գործով մի շարք նախկին մեղադրյալների, որոնց թվում նաեւ իմ, քրգործերի կարճման որոշումների դեմ եւ հրապարակավ մեզ հայտարարում էին հանցագործներ, որոնց նկատմամբ քրեական գործերը կարճվել են քաղաքական պատճառներով: Հասկանալով հանդերձ նրանց մտահոգությունը, չեմ կարող չնշել, որ ինչպես այդ հայտարարության, այնպես էլ նրան անմիջապես հետեւած արձագանքների նշանակալի մասում հերթական անգամ ոտնահարվում է մեր անմեղության կանխավարկածը: Ստացվում է, որ նույնիսկ քրգործերի կարճումից հետո փորձ է կատարվում հասարակական կարծիքում մեզ շարունակել ներկայացնել որպես գործով մեղադրյալի եւ հերթական անգամ մեզնից պահանջվում է արդեն հրապարակավ ապացուցել մեր անմեղությունը:

Վերադառնալով քրգործերի կարճման հետ կապված զոհերի հարազատների հայտարարությանը, նշեմ, որ այդ հայտարարությունը, ինչպես նաեւ դրան նախորդած եւ հաջորդած մի շարք հրապարակումներ իմ մոտ որոշակի հարցեր են հարուցել, որոնց պատասխանների վերաբերյալ ես միայն ենթադրություններ կարող եմ ունենալ: Մասնավորապես, իմ մասով գործի կարճման որոշումը ստորագրել է անձամբ զինդատախազ Գ. Ջհանգիրյանը, որը չէր կարող չիմանալ մեղադրյալի անմեղության ապացուցման հիմքերի շարադրման պարտադիրության առումով գործի կարճման որոշման անհամապատասխանությունը քրեական դատավարության օրենսգրքի 261 հոդվածի պահանջներին: Այդպիսով, կամ նա միտումնավոր գործի կարճման որոշումը շարադրել է այնպես, որ հետագայում շահարկումների տեղիք տա, կամ էլ դա նրա կողմից ակնհայտ մասնագիտական թերացում է, ինչին ես խիստ կասկածում եմ: Գործիս կարճման որոշման տակ դրված դանդաղ գործողության այդ ականն ինձ համար ակնհայտ է դարձել միայն հուլիսի 21-ի «Առավոտ» օրաթերթում տպագրված իրավագիտության դոկտոր Վլ. Նազարյանի հարցազրույցից: Ավելին, իմ նկատմամբ քրեական գործը կարճելու որոշման մեջ շարադրվում են իմ վերաբերյալ ակնհայտ սուտ ցուցմունքներ տված անձանց անունները եւ նրանց զրպարտչական ցուցմունքները, բայց չեն ներկայացվում այն անհերքելի հիմքերը, որոնցով ընթերցողի համար ակնհայտ կդառնար այդ ցուցմունքների զրպարտչական բնույթը: Առ այսօր ինձ համար անհասկանալի է, թե ինչո՞ւ իր ժամանակին զինվորական դատախազությունը նախահարձակ չեղավ եւ քրգործ չհարուցեց իմ հանդեպ ակնհայտ զրպարտություն կատարած այդ լրագրող «վկաների» եռյակի վերաբերյալ: Իսկ այդպիսի գործ նա պարտավոր էր հարուցել ոչ միայն եւ ոչ այնքան ՀՀ քաղաքացի Նաիրի Բաղալյանին զրպարտելու համար (դա ես ինքս էլ կարող եմ անել եւ կանեմ), որքան քննությունը սխալ ընթացքի մեջ դնելու եւ քննչական խմբին ապակողմնորոշելու համար: Մինչդեռ դրա փոխարեն արդեն հուլիսի 7-ին «ՀՀ» օրաթերթին տված հարցազրույցում զինդատախազ Գ. Ջհանգիրյանն ազատ արձակված եւ քրգործերը կարճված նախկին մեղադրյալների վերաբերյալ նշում է, որ նրանք բոլորը ձերբակալվել են Ն. Հունանյանի ցուցմունքների հիմքի վրա եւ նրանց գործերը կարճվել են, քանի որ Ն. Հունանյանը հրաժարվել է իր այդ ցուցմունքներից: Որտեղի՞ց է գալիս եւ ի՞նչ նպատակ ունի ինձ զրպարտած եռյակին ամեն կերպ պաշտպանելու զինդատախազի նմանօրինակ մղումը, որով նա հենց իրեն է դնում շատ անհեթեթ վիճակի մեջ: Մասնավորապես, այդ դեպքում ինձ համար անհասկանալի է դառնում, թե այդ ինչպե՞ս է զինդատախազը նոյեմբերի 1-ին ինձ ձերբակալելու որոշում կայացրել, եթե Ն. Հունանյանից իմ դեմ ցուցմունք «ստացել» են միայն հունվարի 8-ին (որի վերաբերյալ էլ ինձ նրա հետ առերեսման են տարել միայն ապրիլի 18-ին), իսկ մինչ այդ նա մշտապես պնդել է, որ ես այդ ահաբեկչական ակցիայի հետ ընդհանրապես կապ չունեի, դրա մասին չեմ իմացել եւ այդ օրն Աժ տարածքում հանդիպել ենք պատահաբար: Ստացվում է, որ նոյեմբերի 1-ին քննությունը վարող զինդատախազության քննչական խումբն արդեն գիտե՞ր, որ երկուսուկես ամիս հետո Ն. Հունանյանը ինչ ցուցմունքներ է տալու:

Այս պայմաններում ես հասկանում եմ առանց իմ անմեղությունը հաստատող ապացույցների շարադրման քրգործի կարճման այդօրինակ որոշման նկատմամբ զոհվածների հարազատների վրդովմունքը, սակայն նրանցից կխնդրեի հատուկ հայտարարությամբ ինձ հրեշավոր ոճրագործության մեջ մեղավոր հայտարարելուց առաջ գոնե ծանոթանալ իմ մասով քրգործի նյութերին, որոնք այս օրերին նախաքննության մարմնի կողմից ներկայացվում են տուժողների ծանոթացմանը: Եվ ճիշտն ասած, ինձ համար այդպես էլ անհասկանալի մնաց, թե ինչո՞ւ կարճման հիմքերի շարադրված չլինելու արդյունքում առաջացող հասկանալի կասկածների առկայության դեպքում օրենքով նախատեսված ընթացակարգով քրգործի կարճման մասին որոշումը բողոքարկելու փոխարեն ստիպեցին ինձ եւ մյուս նախկին մեղադրյալներին հրապարակավ հանցագործ հայտարարել այդպիսի ծանրագույն ոճրագործության կատարման մեջ:

ՆԱԻՐԻ ԲԱՂԱԼՅԱՆ
(համառոտումներով)

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Դե, Ռուբեն, մանդատդ վայր դիր

Ուրբաթ օրվա «02» ոստիկանական լրատուն նոր մանրամասնություններ հայտնեց պատգամավոր Ռուբեն Գեւորգյանի հարազատ-բարեկամների օրինազանցությունների կասկածով քրեական հետապնդման կապակցությամբ: Բացվեց եւ ՆԳ մարմնին դիմած երկու երիտասարդների «մեղայականի» գաղտնիքը: Ըստ «02»-ի տեղեկատվության, սրանց հենց Ռուբեն Գեւորգյանն էր դրդել զարմիկի՝ Արսեն Գեւորգյանի մեղքը վերցնել սեփական ուսերի վրա ու միաժամանակ ազատությունից զրկվել կալանավայրում, ինչպես նաեւ ազատազրկումից հետո «շոկոլադային» կյանքով ապրելու պայմանով:

«02»-ն ի ցույց դրեց նաեւ «մեղայականի» «վկա» դարձած լրագրողների պահվածքը (ինչպես գիտենք, լուրն ավետեցին «Այբ Ֆե»-ն, «Հայկական ժամանակը», իսկ օր ուշ՝ նաեւ «Առավոտը»), որոնք որեւէ կերպ դեռ չեն մեկնաբանել միահամուռ ձեռնարկման դրդապատճառները:

Ինչ մնում է Ռուբեն Գեւորգյանին... Վերջերս Աժ-ում «միջանցքային» ճեպազրույցի մտնելով լրագրողների հետ, իր ու հարազատների վերջին շրջանի ենթադրաբար քրեածին ձախորդությունները պատգամավորը վերագրեց քաղաքական հետապնդման՝ պատրաստակամություն հայտնելով վայր դնել պատգամավորական մանդատը, եթե իրավապահների վարկածները չփարատվեն:

– Դե, Ռուբեն, մանդատդ վա՞յր պիտի դնես,- հարցնենք մենք Գեւորգյանին, քանի որ «02»-ի փաստարկները բավական համոզիչ էին:

Ձ. Հ.

Բյուրոկրատական քաշքշուկը մեծապես խոչընդոտում է գերմանական վարկերի տրամադրմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իր գործունեության 10 ամիսների ընթացքում Գերմանահայկական հիմնադրամը Հայաստանի 440 վարկառուների տրամադրել է ավելի քան 2.5 մլն դոլարի վարկեր: Ինչպես հայտնեց Գերմանահայկական հիմնադրամի Փոքր բիզնեսի վարկավորման ծրագրի ավագ բանկային խորհրդատու Անդրեաս Ֆրանկեն, մոտ ապագայում սպասվում է եւս 8 մլն. գերմանական մարկի (մոտ 4 մլն. դոլարի) վարկերի հատկացում:

Սակայն, ըստ Ֆրանկեի, վարկերի ծավալը կարող էր երկու անգամ ավելի լինել, եթե չլինեին մի շարք պետական մարմիններում առկա քաշքշուկը: Նա հայտնեց, որ անշարժ գույքի գրանցման պետական կադաստրում եւ պետական նոտարիատում բանկային գրավի գրանցումը խլում է վարկային մասնագետի աշխատանքային ժամանակի 60%-ը:

Անդրեաս Ֆրանկե

Հայ-գերմանական միջպետական համաձայնագրով ստեղծված Գերմանահայկական հիմնադրամի կողմից փոքր ու միջին բիզնեսի վարկավորման գործընթացը սկսվել է 1999 թ. սեպտեմբերից: Վարկավորումն իրականացվում է «Ագրոբանկի», «Էկոնոմբանկի», «Անելիք բանկի» եւ «Գյուղփոխբանկի» միջոցով:

Այս ծրագրով յուրաքանչյուր վարկառուի առավելագույնը հատկացվում է 40 հազ. դոլար՝ 3 տարի ժամկետով: Առայժմ վարկավորման գործընթացում ընդգրկվել են Արարատյան դաշտավայրի եւ հարակից՝ թվով 7 մարզերը: Տրամադրված վարկերի շնորհիվ բացվել է 225 աշխատատեղ: Վարկերի գումարի 48% ուղղվել է գյուղատնտեսությանը, 26%-ը՝ առեւտրին, 9%-ը՝ արդյունաբերությանը, 17%-ը՝ խառը ոլորտներում գործող ձեռնարկություններին: Վարկային միջոցների 75%-ը 5000 դոլարից պակաս գումարներ են, 14%-ը՝ մոտ 30000 դոլարի: Գումարների 80%-ը ուղղվել է շրջանառու միջոցների ձեռքբերմանը, 10%-ը՝ վերանորոգմանը:

Ներկայումս արդյունաբերության եւ ծառայությունների ոլորտին վարկերը տրամադրվում են տարեկան 19% (1-ին վարկավորման) եւ 16% (հաջորդական վարկավորումների), առեւտրին՝ 24% տոկոսադրույքով:

Գերմանական եւ արեւմտաեվրոպական այլ դոնորների կողմից տրամադրվող միջոցներով փոքր բիզնեսի վարկավորման ծրագրեր իրականացվում են նաեւ Ռուսաստանում, Ղազախստանում, Մոլդովայում եւ Վրաստանում:

«Բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհումն իրավիճակով թելադրված որոշում չէ, այլ ռազմավարական հեռատես քայլ»

Սկիզբը էջ 1

Այնուհետեւ ամբիոնը տրամադրվեց էներգետիկայի նախարարին, որը ներկայացրեց կառավարության դիրքորոշումն ու մասնավորեցման շահեկան լինելու վերաբերյալ փաստարկները: Նա իր խոսքը սկսեց հիշատակումից, թե հրապարակայնության ինչպիսի մթնոլորտում է ընթացել բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման հարցի ուսումնասիրությունը, հաշվի են առնվել բոլոր կողմ եւ դեմ տեսակետները: «Մինչ օրս Հայաստանում սեփականաշնորհված կառույցներից եւ ոչ մեկի շուրջ նախապատրաստական այսօրինակ աշխատանք չի տարվել: Անձնական պատասխանատվությամբ հայտարարում եմ, որ սեփականաշնորհելու պահանջը զուտ իրավիճակով թելադրված որոշում չէ, այլ ռազմավարական նշանակության հեռատես մի քայլ», ասաց նա: Այդ հեռատեսությունն, ըստ նրա, հիմնավորված է հետեւյալով. բաշխիչ ցանցերը շուտափույթ տեխնիկական վերազինման կարիք ունեն, եւ այսօրվա դրանց գործելը խաբուսիկ է, քանի որ առաջիկա 3-4 տարվա ընթացքում մաշվածությունը կհասնի գագաթնակետին: «Եվ այն ժամանակ մեր բաշխիչ ցանցերն այլեւս չեն հետաքրքրի ոչ մի միջազգային գնորդի», եզրակացրեց նա: Այսօր, սակայն, միջազգային ընկերությունների հետաքրքրությունը մեր բաշխիչ ցանցերի հանդեպ դեռեւս մեծ է:

Ավելի ուշ, հարցուպատասխանի ժամանակ, Արշակ Սադոյանը հերթական անգամ պահանջեց պարզաբանել՝ ինչո՞ւ է օրենքի նախագծում անորոշաբար շրջանցվում բաշխիչ ցանցերի իրական գնի, ինչպես նաեւ՝ մրցույթի մեկնարկային գնի հիշատակումը: Նախարարն այդ բացթողումը հիմնավորեց հետեւյալ կերպ. «Բաշխիչ ցանցերի սկզբնական գինը 470 մլն դոլար է, սակայն հետզհետե խորացող մաշվածության հետեւանքով այդ գինն այժմ իջել է մինչեւ 202 մլն դոլար: Բնականաբար, մենք մտածեցինք՝ արժե՞ արդյոք գնորդին խրտնեցնել՝ արձանագրելով այս թվերը փաստաթղթում»: Այնուամենայնիվ, նախարարի հավաստմամբ, գնորդին չի տրվի հնարավորություն իր նախընտրած գինը սահմանելու. կառավարությունն արդեն իսկ որոշել է, որ գնորդի կատարելիք պարտադիր ու նվազագույն ներդրումը կազմելու է 160 մլն դոլար: Իսկ եթե մրցույթի ընթացքն ու զարգացումը մեր կողմի համար շահեկան չլինեն, մրցութային հանձնաժողովն իրավունք ունի մասնավորեցման գործընթացը դադարեցնելու եւ, ըստ նախարարի, անպայման կօգտվի այդ իրավունքից: Իսկ նույն պատգամավորի այն հարցին, թե ճի՞շտ են արդյոք ֆինանսների նախարարի ակնարկները՝ ՀԲ-ի եւ ԱՄՀ-ի կողմից պարտադրվող ինչ-ինչ թելադրանքների վերաբերյալ, Կարեն Գալուստյանը պատասխանեց. «Այդ երկու միջազգային կառույցները մեզ վարկեր են տրամադրել եւ, հիշյալ փաստից ելնելով, պայմաններ են թելադրում: Այլ հարց է՝ վարկը պետք է վերցնե՞նք, թե՞ չվերցնենք: Խնդիրն այն է, որ վարկը պետք է վերադարձվի: Իսկ ի՞նչ կերպ...»:

Փաստաթղթում միտումնավոր նշված չէ նաեւ, թե գործարքի արդյունքում քանի տոկոս բաժնեմաս է ունենալու հայկական կողմը: Արդյոք կառավարությունը պարտադի՞ր պայման է համարում 51 տոկոսից պակաս բաժնեմասը պետության «ձեռքում» թողնելը: Նախարարի պատասխանից դատելով՝ պարզվում է, որ ոչ, քանզի միջազգային փորձը լի է օրինակներով, երբ պետությանն ամենեւին էլ չի պատկանել բաժնետոմսերի վճռորոշ փաթեթը (մեզանում չափազանց նորաձեւ է դարձել միջազգային փորձն առիթ-անառիթ վկայակոչելը– Ա. Դ.): Ինչեւէ, 29 տոկոս կազմող բաժնեմասն ինքնաբերաբար մնալու է պետությանը, սակայն, ինչպես արագորեն ճշտեց նախարարը, ի վերջո այս բոլոր տարբերակներն Աժ-ի դաշին են հանձնվելու. թող ինքն էլ որոշի:

Նախարարն իր խոսքում նշեց եւս մի փաստ. գերկորուստները վերջերս զգալիորեն նվազել են՝ նախկինում արձանագրված 35 տոկոսից հասնելով մինչեւ 16-ի: Այդուհանդերձ, չնայած պատգամավորներից շատերի հարցերին, թե իրականում ինչո՞վ է պայմանավորված սեփականաշնորհման անհրաժեշտությունը, իրոք այդչափ մաշվա՞ծ է համակարգը, արժե՞ առհասարակ սեփականաշնորհել եւ այլն, էներգետիկայի նախարարն իր պատասխաններում այդպես էլ չցանկացավ կիսել նրանց լավատեսությունը: «Բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման անհրաժեշտությունն ունի մեկ միակ հիմնավորում, ամենալուրջ հիմնավորումը. մեզ ներդրումներ են պետք, ինչն ինքներս չենք կարող ապահովել», ասաց նա՝ հիշեցնելով նաեւ, որ բաշխիչ ցանցերը մեծ պարտքեր ունեն էլեկտրաէներգիա արտադրող ձեռնարկությունների հանդեպ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԱՅԾ

Ծխախոտահումքը պետք է լինի որակյալ

«Գրանդ տոբակոյի» պատվիրակությունը Արագածոտնում

Արագածոտնի մարզում ծխախոտագործությունը դեռեւս չունի այն ցուցանիշները, ինչպիսիք առկա են Տավուշում կամ Արմավիրում, այդուհանդերձ այստեղ եւս ծխախոտի ցանքատարածությունները տարեցտարի ավելանում են: Երեք տարի առաջ այս մշակաբույսը աճեցվում էր ընդամենը 36 հա տարածքի, իսկ այս տարի արդեն՝ 227 հա վրա: Նման արդյունքին, անշուշտ, ուղղակի հետեւանքն է «Գրանդ տոբակո» ընկերության գործունեության: Ընկերությունը ոչ միայն ծխախոտահումքի պատվիրատուն է, այլ նաեւ գյուղացիների վարկատուն (մարզում տրվել է 26 մլն դրամ վարկ): Սակայն հայտնի է, որ ինչպես ամենուրեք, այստեղ եւս ծագում են բազում խնդիրներ, որոնք սպառնում են ի չիք դարձնել ծխախոտագործների աշխատանքի արդյունքները: Տեղում այդ խնդիրներին ծանոթանալու նպատակով մարզ էր այցելել «Գրանդ տոբակոյի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանը: Մարզպետարանում Երեւանից եկած հյուրերին նախ ողջունեց մարզպետ Հրայր Կարապետյանը, նշելով, որ շատ ուրախ է «ԳՏ»-ի հաջողություններով, քանզի նա ապացուցում է, որ մենք ոչ միայն միջազգային տնտեսական կազմակերպություններից ենք կախված, այլեւ ի վիճակի ենք ինքնուրույն արտադրություն ստեղծել տեղական հումքի բազայի վրա: Այնուհետեւ ելույթներով հանդես եկան մարզկենտրոն եկած ծխախոտագործները: Իսկ մտահոգությունները քիչ չէին: Դրանցից առաջինը ոռոգման ջրի սակավությունն էր: Շատ գյուղերում (հատկապես Թալինի տարածաշրջանում) ոռոգման ջուրը տեղափոխում են կիլոմետրերի հեռավորությունից: Հաջորդը վառելիքի գների, վարկային միջոցների ավելացման հարցերն էին: Գյուղացիները խնդրում էին ընկերությանը՝ կամ վառելիքով օգնել, կամ վարկը ավելացնել: Սակայն «ԳՏ»-ի նախագահը անհնար համարեց լրացուցիչ վարկային միջոցների կամ վառելիքի տրամադրումը, քանզի ամեն ինչ հաշվարկված է: Փոխարենը նա խոստացավ խնդրել իշխանություններից չվճարելու դեպքում առժամանակ մինչեւ բերքի հավաքումը, չկտրել ջուրը: Անդրադառնալով ծխախոտագործների ընկերակցություն ստեղծելուն, Հրանտ Վարդանյանը նշեց, որ զուտ հասարակական կազմակերպություն է լինելու եւ պաշտպանելու է այս ոլորտում զբաղվածների շահերը: Ի պատասխան գյուղացիներից մեկի՝ քաղաքական կուսակցություն ստեղծելու առաջարկին, «ԳՏ»-ի նախագահը հայտնեց, որ իրենք նպատակ չունեն քաղաքականությամբ զբաղվելու: Այնուհետեւ նա ներկայացրեց իր գլխավորած ընկերության մյուս գործարար ծրագրերը: Դրանք են՝ յոգուրտի, մրգային կոնցենտրատների, կաթի փոշու արտադրությունների ստեղծում մարզերում, այդ թվում Արագածոտնի: Ստացվող արտադրանքի իրացում քաղաքներում եւ «Գրանդ տոբակոյի» ու «Գրանդ քենդիի» արտադրանքների իրացում մարզերում գործարանային գներով: Այդուհանդերձ, այս տարի կարեւորագույն հարցը ծխախոտագործության զարգացումն է: Բացի ծխախոտի ստացումից, ծխախոտահումքը նախատեսվում է ֆերմենտացիայից հետո արտահանել: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, որ լինի որակյալ: Դա «ԳՏ»-ի միակ պահանջն է ծխախոտագործներից:

ԱՐԱ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՔԱՂԱՔ

Ընդհատակում կամ անցումային առեւտուր

Երեւանի ստորգետնյա հետիոտն անցումները Երեւան քաղաքի համար ռազմավարական նշանակություն ունեն (օդային տագնապի պարագայում բնակչության համար կարող էին ծառայել որպես ապաստարաններ): Հավանաբար վերջին տասը տարիներին «խաղաղ» ապրած կյանքից էր, որ ստորգետնյա անցումները վերածվեցին աղբանոցների կամ էլ տոնավաճառների: Վերջինիս պարագայում ժողովուրդը ինքնագլուխ չէր, այլ գործը կազմակերպվել է 1998-ին՝ քաղաքապետի մի որոշման համաձայն, ըստ որի քաղաքապետարանը հինգ տարի ժամկետով տոնավաճառ կազմակերպելու նպատակով տարածքներ է հատկացնում ստորգետնյա անցումներում: Անհատ քաղաքացիների, ՍՊԸ-ների հետ կնքված պայմանագրի մի կետ էլ հրապարակում է, որ նշված տարածքները ենթակա են վերադարձման՝ քաղաքապետի առաջին իսկ պահանջով:

1988-ին ստորգետնյա անցումները հատկացվել են թաղապետարաններին՝ ժամանակավոր կառավարման իրավունքով, իսկ 1999-ի նոյեմբերին կրկին անցել են քաղաքապետարանի կառավարման ներքո:

Տոնավաճառ հասկացողությունն ընդամենը շրջափակեց մետրոյի անցումների մուտքերն ու շրջակա տարածքը: Եվ որ երթեւեկող ամբոխը «ոտնատակ» էր տալիս քրտնահոտով համեմված եւ փոշուց սեւացած սննդամթերքը, այստեղ էլ վկայակոչման կարիք չկա: Այս համաճարակների «բներին» ժամանակին անդրադարձել են գրեթե բոլոր ԶԼՄ-ները եւ մասնանշել քաղաքապետարանի մեղքի մեծ բաժինը: Այստեղ ԶԼՄ-ները միակը չեն: Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանին են ներկայացվել Երեւան քաղաքի արտակարգ իրավիճակների եւ քաղաքացիական պաշտպանության վարչության, հրշեջ ծառայության եւ պետական սանիտարական գլխավոր բժշկի պահանջները՝ ապահովել ստորգետնյա հետիոտն անցումների անվտանգ շահագործումն ու հետիոտն անցումները: Վերոհիշյալ պահանջին էլ հետեւել է ստորգետնյա անցումներում տեղադրված կրպակներն ապամոնտաժելու քաղաքապետի հանձնարարականը:

Արտակարգ իրավիճակների վարչության պետ Վրեժ Գաբրիելյանը քաղաքապետարանին ներկայացված պահանջը հիմնավոր է համարում: «Զորօրինակ, մեր հեղհեղուկ իրականության մեջ, եթե մանկամիտ մեկը հայտարարի, որ մետրոյում ռումբ է տեղադրված, ապա ամբոխը ոտնատակ կտա մանուկներին ու ծերերին, մեծ թվով զոհեր կունենանք: Կամ հրդեհի պարագայում էլ նույն պատկերը կունենանք»:

Քաղաքապետի հանձնարարականը «Մաթեւոս Գեւորգյան» ՍՊԸ-ն ընկալեց որպես անձնական թշնամություն: ՍՊԸ-ն 1988 թ. քաղաքապետարանից «Բարեկամություն» մետրոյի ստորգետնյա անցումում վարձակալել էր 62 քմ տարածք եւ առեւտուր կազմակերպելու նպատակով սկսել էր վերավարձակալության: Քաղաքապետի հանձնարարականն ուղղակի տարածվում է նրա վարձակալած տարածքների վրա: Ըստ Մ. Գեւորգյանի տարածքները վերավարձակալության տալը աշխատատեղերի (150 աշխատատեղ) բացում է, իսկ ըստ մեզ՝ նմանատիպ բիզնեսը «տեղը նստած՝ փող աշխատել է»: 62 քմ-ի դիմաց ընկերությունը քաղաքապետարանին ամսական վճարել է 103334 դրամ: Եթե վկայակոչենք ընկերության ստեղծած 150 աշխատատեղը եւ ինչպես ընդունված է այս բիզնեսում, նկատենք, որ յուրաքանչյուրը որպես տեղավճար օրական վճարել է նվազագույնը 1000 դրամ, ապա ակներեւ է դառնում, որ ՍՊԸ-ն օրական կարող էր մինչեւ 150 հազար դրամ հասույթ ունենալ: Այստեղ էականը թվերը չեն, պարզից էլ պարզ է, որ ՍՊԸ-ն եթե շահույթ չհետապնդեր, տարածքների համար օրհասու կռիվ չէր տա: Ի դեպ, «Մ. Գեւորգյան» ՍՊԸ-ն 1998-ին քաղաքապետարանի հետ կնքել եւ վավերացրել է մի պայմանագիր, որտեղ հստակ նշված է, որ տարածքները ենթակա են վերադարձման քաղաքապետի առաջին իսկ պահանջով: Այս տարի քաղաքապետարանը ընկերությանը քանիցս դիմել է պայմանագրի լուծարման առումով: Միայն հունիսի 27-ին է Գեւորգյանը դիմել քաղաքապետարան՝ պայմանագիրը վերակնքելու նպատակով, քանզի նոր կարգը պահանջում է, որ պայմանագիրը վավերացվի նոտարի կողմից եւ գրանցվի պետռեգիստրում: Քաղաքապետարանը չի բավարարել Գեւորգյանի խնդրանքը, քանի որ, համաձայն քաղաքապետի որոշման եւ հաստատված նախագծի, արգելվում է շարժական առեւտրական կետերի (տոնավաճառ) գործունեությունը հիշյալ ստորգետնյա անցումում:

Ինչ վերաբերում է ակամա աշխատանքը կորցրած ենթադրյալ 150 գործազուրկներին, ապա Արաբկիրի թաղապետարանը, ինչպես տեղեկացրին քաղաքապետարանից պատրաստ է վարձակալությամբ տարածք հատկացնել առեւտրական գործունեությամբ զբաղվել ցանկացողներին եւ, ինչու ոչ, նաեւ «Մ. Գեւորգյան» ՍՊԸ-ին:

ԱՆՆԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հ.Գ. Մ. Գեւորգյանն իր բողոքի ձայնը հասցրել է ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին, բայց դեռ ոչ իրավապահ մարմիններին:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՈՒՀԵՐ

Քննությունների առաջին 5 օրերին գերակշռել են նվազագույն միավորները

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի պետական բուհերի ընդունելության քննությունների առաջին 5 օրերին՝ հուլիսի 18-22-ը ընկած ժամանակահատվածում նախատեսված 5670-ի փոխարեն քննություններին մասնակցել է 5325 դիմորդ: Ինչպես «Նոյյան տապանի» թղթակցին հայտնի դարձավ ընդունող հանձնաժողովի մամուլի ծառայության տրամադրած տվյալներից, ամենաշատ թվով դիմորդներ բացակայել են մաթեմատիկա-1 (գրավոր), ֆիզիկա-1 (գրավոր) եւ հայ ժողովրդի պատմություն (գրավոր) քննություններից՝ համապատասխանաբար 36, 31 եւ 30 մարդ: Իսկ ընդհանրապես բացակայողներ չեն եղել իսպաներեն (գրավոր), ֆրանսերեն-1 (գրավոր) եւ ֆրանսերեն-2 (գրավոր) քննություններից:

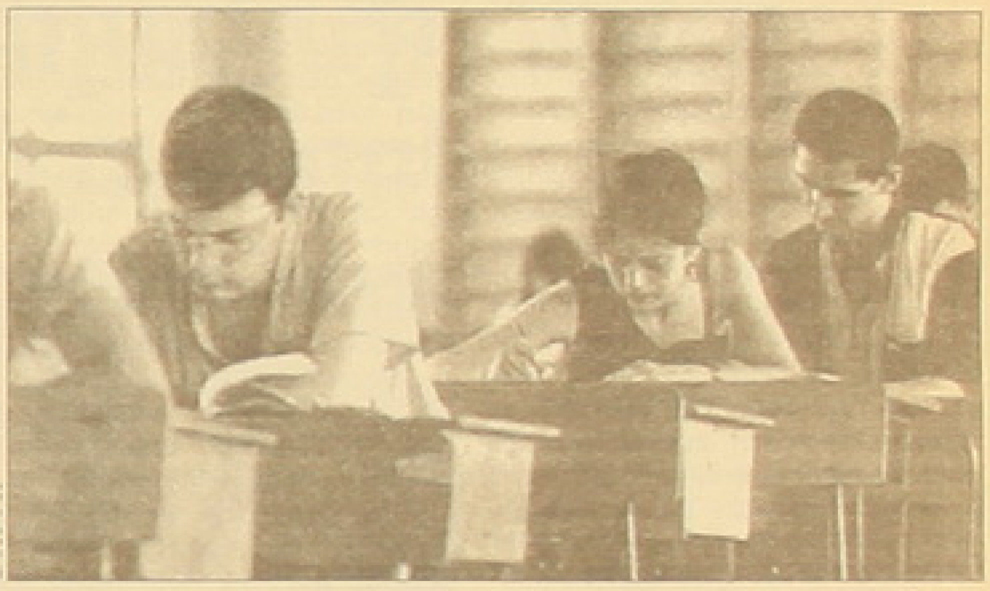

Նշված օրերին ամենամեծ թվով դիմորդներ մասնակցել են մաթեմատիկա-2 (գրավոր), հայոց լեզու-2 (գրավոր) եւ մաթեմատիկա-1 (գրավոր) քննություններին՝ 778, 678 եւ 678 մարդ, իսկ ամենաքիչը՝ իսպաներեն (գրավոր), գերմաներեն (բանավոր) եւ քիմիա (գրավոր) քննություններին՝ 24, 35 եւ 45 մարդ:

Քննություն հանձնած դիմորդների մեծամասնությունն ստացել է նվազագույն՝ 8-ից ցածր միավոր՝ 916 դիմորդ, ինչպես նաեւ 18 եւ 19 միավոր՝ 533 եւ 531 դիմորդ: Առավելագույն՝ 20 միավորներ ամենաշատը գրանցվել են մաթեմատիկա-1 (գրավոր), հայոց լեզու-2 (գրավոր) եւ մաթեմատիկա-2 (գրավոր) քննությունների ժամանակ՝ 119, 51 եւ 50, իսկ ընդհանրապես չեն գրանցվել ընդհանուր պատմություն (գրավոր), կենսաբանություն (գրավոր), հայ ժողովրդի պատմություն (գրավոր), քիմիա (գրավոր), ֆիզիկա (գրավոր) քննությունների ժամանակ: Նվազագույն միավորները գերակշռել են մաթեմատիկա-2 (գրավոր), ֆիզիկա-2 (գրավոր) եւ հայոց լեզու-2 (գրավոր) քննությունների ժամանակ՝ 186, 108 եւ 98:

Նշենք, որ ամբողջ քննաշրջանի համար նախատեսված 29 դիսցիպլինից վերոհիշյալ ժամանակահատվածում դեռեւս քննություն չի անցկացվել 6-ից՝ իսպաներեն (բանավոր), պարսկերեն (գրավոր), ռուսաց լեզու եւ գրականություն (բանավոր), ստեղծագործական մրցույթ (գրավոր), գերմաներեն-1 (գրավոր), ֆրանսերեն (բանավոր):

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Ես անմեղ եմ՝ խոստակն է մեղավոր

Հարկադրված պատասխան «ՀՀ» հավաքարար Գենեֆիկի հարկադրված նամակին ու «Առավոտի» «Մեփ. լր.» խորհմաս լրասվությանը

Հարգելի Գենեֆիկ, կարդալով ինձ ուղղված Ձեր նամակը («ՀՀ», 21 հուլիսի), խոստովանեմ. հուլիսի 17-ին «Ազգ»-ում տպագրված եւ ԱԺ խոսնակին հասցեագրված իմ «ուղերձում» սրտի կսկիծով անդրադարձա «ՀՀ»-ին: Բնավ էլ չէի անդրադառնա, եթե ՀՀ ԱԺ խոսնակ Արմեն Խաչատրյանը Ձեր թերթին հունիսի 23-ին տված հարցազրույցում («Տեսակետների բազմազանության արդյունքում պիտի ծնվի ճշմարտությունը, ոչ թե՝ բամբասանքը») իմ՝ «Ռեսպուբլիկա Արմենիայի» նախկին խմբագրիս, աշխատավարձն ու «ՌԱ»-ի այդ ժամանակվա տնտեսական կացությունը չհամեմատեր «ՀՀ»-ի գլխավոր խմբագրի աշխատավարձի ու «ՀՀ»-ի տնտեսական կացության հետ:

Նշելով Ձեր աշխատավարձի չափը՝ 15.000 դրամ, Դուք դրանով իսկ եւս մեկ անգամ ապացուցեցիք ԱԺ խոսնակի սխալ փաստարկն առ այն, որ իմ աշխատավարձը (90.000 դրամ) յոթ անգամ գերազանցում էր «ՀՀ» գլխավոր խմբագրի աշխատավարձին: Եզրակացությունը մեկն է. ԱԺ խոսնակը պետք է իմ աշխատավարձի չափը համեմատեր ոչ թե «ՀՀ» գլխավոր խմբագրի, այլ Ձեր, հարգելի Գենեֆիկ, աշխատավարձի հետ: Միայն այդ դեպքում յոթ անգամը գրեթե տեղին կլիներ:

«Բաղիկները» ճախրեցին՝ ուռիները լաց եղան...

Հարգելի «Մեփ. լր.», շոյված Ձեր ուշադրությունից, հայտնեմ, որ, իրոք, «ՌԱ»-ին 1998 թ. ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանի աջակցությամբ 20 հազար դոլարին համարժեք օգնություն է տրամադրվել:

Ստացված գումարով գնվեց նոր, բոլորովին չօգտագործված «Գազել» ավտոմեքենա, քանի որ խմբագրակազմի գիշերային հերթափոխը սպասարկվում էր հնամաշ ու կիսաքանդված բեռնատար «ԵրԱԶ»-ով, ինչը անսարքության պատճառով հաճախակի մինչ լույս մնում էր փողոցում:

Հակառակ Ձեր, հարգելի «Մեփ. լր.», պնդման, 9 տեղանոց «լյուքս» սալոնով մարդատար, այլ ոչ բեռնատար կամ բեռնամարդատար, «յուղը վրան» մեքենան, իհարկե, արժեր ոչ թե 6000 դոլար, այլ շատ ավելի թանկ: Եվ ոչ միայն այն պատճառով, որ գնելու պահին ավտոշուկայում հազվադեպ էին «Գազելներ» վաճառվում, իսկ ներկրման հունն առաջացավ շատ ավելի ուշ:

Սակայն ընդունենք, որ նման տիպի «Գազելը» 1998 թ. նոյեմբեր-դեկտեմբերին, իրոք, արժեր 6000 դոլար: Հարց է ծագում՝ ձեւակերպումներո՞վ, թե՞ ոչ: Մաքսային ձեւակերպումն արժեքի 30 տոկոսն էր կազմում: Եթե ղեկավարվենք միայն այս ցուցանիշով ու հաշվի չառնենք այլ ձեւակերպումների արժեքը, ապա ստացվում է հետեւյալը. կամ վաճառողը գրեթե նվեր է տվել «ՌԱ»-ին մեքենան, վերցնելով ձեւակերպումների ծախսն իր վրա, կամ՝ ձեւակերպումներով հանդերձ մեքենան թանկ է գնվել: Այնպես որ, «ՌԱ»-ի խմբագիրը 4000 դոլարը ոչ մի կերպ չէր կարող «տնտեսել»: Առավել եւս, որ նյութական օգնությունը ստացվել եւ ծախսվել է բոլոր համապատասխան հաշվապահական ձեւակերպումներով, ինչին տեղյակ էր ԱԺ ղեկավարությունը:

ՇԱՄԻՐԱՄ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ

ԸՆԴԴԵՄ

Վանաձորում ավետարանչականները գործում են աղանդավորների ձեռագրով

– Մայրիկ, ինչո՞ւ է խոզը ճղավում, ինչո՞ւ են նրան մորթում:

– Նրանից ամբողջ տարին կերած գառու հաշիվն են ետ առնում:

Ավերիչ երկրաշարժը Վանաձորին «պարգեւեց» բազմաթիվ ամայի տարածքներ, որոնք լուռ համբերությամբ սպասում են վերականգնվելու իրենց հերթին: Դրանցից մեկն էլ Տիգրան Մեծ փողոցի թիվ 6, 8, 10, 12 շենքերի բակն է, որը հիմա Գուգարաց թեմի կազմակերպած ամառային ճամբարն է: Բայց մի օր էլ երգ-երաժշտության փոխարեն այստեղ հնչեց բուլդոզերի հռնդյունը՝ վտանգելով ճամբարի գոյությունը: Եթե խնդիրն անդրադառնար միայն երեխաների հանգիստը խափանելուն, դեռ ոչինչ, բայց այստեղ «գառու հաշիվ» կար, որ պահանջում էին ուռուցիկ գրպաններով պարոնները Հայ ավետարանչական ընկերակցությունից: Տարիներով նրանք «սնել են» այս կազմակերպությանը եւ հիմա ուզում են իմանալ, թե երբ է կառուցվելու խոստացված աղոթատունը:

Երբ Վանաձորի քաղաքապետարանը տարիներ առաջ որոշում կայացրեց տարածք հատկացնել Ավետարանչական ընկերակցությանը «եկեղեցի» կառուցելու համար, կրքոտ քննարկումներ սկսվեցին ավագանու նիստում: Ավագանու եւ ոչ մի անդամ չէր ուզում տարածք հատկացնել այս կրոնական կազմակերպությանը, որը հիմա Վանաձորում չգործող ատամնաբուժարաններ ունի, չգիտես սեփական, թե վարձակալած տարածքներ ու մի աղոթատեղի, որն անօգուտ պատերն արեւին է տվել: Չնայած ավագանու՝ տարածք չտրամադրելու միաձայն որոշմանը, այնուամենայնիվ, նախկին քաղաքապետ Անդրանիկ Հարությունյանը տեղ հատկացրեց այդ շինությունը կառուցելու համար: Հանդիսավոր կերպով, ավետարանչականների լիդերների ներկայությամբ դրվեց կառույցի հիմքը, հենց «մեծավորները» գնացին, մեր ավետարանչականներն անցան իրենց սովորական զբաղմունքին՝ հոգեորսությանը, իսկ հիմքը պատվեց մոլախոտերով:

Մեկ էլ մի օր իր հոտի հովիվ Սամվել Կիրակոսյանի ականջով ընկավ, որ «մեծավորները» նորից գալիս են: Ընչակսուր, առանց համարանիշի մի քանի բուլդոզեր ճարեց, սրանք էլ սկսեցին հողը քանդել, թե իբր տեսնեք, գործը գնում է, շարունակեք ֆինանսավորել, որ ավարտենք: Բայց ինչպես մեր պապերը կասեին, «խոփդ սուր է, համա հանդը քաժանովի է»: Արդեն քանի-քանի անգամներ իրենց բողոքի ձայնը վարչապետի մակարդակով բարձրացրած բնակիչները հավաքվեցին Կիրակոսյանին մի բան հասկացնելու: Կիրակոսյանը, որի ճարտար լեզուն բավական է եղել սոցիալական լծի տակ հեծող ժողովրդին էքստազի մեջ գցելու, անզոր եղավ ճշմարտության դեմ բացվելու եւ բացվեց վիրավորանքներով: Հուզմունքից դողացող ճամբարի պետին անարգելուց հետո խումբը հասավ Հայ առաքելական եկեղեցուն, որը սիրով իրավունքով այս հողը պահել-պահել է, հասել իր 1700-ամյա փառքին, որ Եվրախորհրդի մակինտոշի տակ Հայաստան մտնող կրոնական թափթփուկներից քամահրանք ստանա: «Խելքի աշեցեք» կիրակոսյաններ եւ նրանց նմաններից ձեր գառու հաշիվը պահանջող պարոններ, որ մի տեղ մարդու իրավունքների հռչակագրից անգիր արած հատվածներ եք կրկնում, մի տեղ էլ երեխայի ձեռքով ստեղծած ճամբարն եք ուզում ավերել: Երեխան մարդ չէ՞, ինչ է, թե՞ ձեզ տարիֆավորներ են հարկավոր, որ այս պայմաններում իմանան, թե ինչ է մի կիլոգրամ լոբու եւ մի լիտր ձեթի արժեքը: «Խելքի աշեցեք» նմաններին միանձնյա որոշումներով տարածք տրամադրող պաշտոնյաներ, որ քարը փոսն եք գցել, ու հետո 1000 հոգի էլ հավաքվի, չի հանելու, որովհետեւ ազգի թիկունքին տրված հարվածներն էլ ես չես բերի ու կմնաս պատմության նկուղում, որպես ձեռնասուն գործիք: Թե ի՞նչ է մտածել Լոռու մարզի Վահագնաձոր համայնքի գյուղապետը, որ քահանային խաբել է, թե մեզ մոտ բոլորը կնքված են, ես դարձիր, Աստծուն է հայտնի, թե իր դավանած Աստծուն, թե իմ, թե մյուսի: Բայց որ նրա ոչ այնքան գրագետ ճշմարտությունից հեռու է, որ գյուղում կնքված չեն, դա արդեն փաստ է: Իսկ որ հայ առաքելական քահանային արդեն քաղաքավարի արգելում են համայնք մտնել այսօր, վաղն այդ նույնն անքաղաքավարի են անելու: Նույն անքաղաքավարությամբ էլ «Եհովայի վկա» կոչվածները, եթե ներխուժում են Ալավերդու «Ակյուն+3» հեռուստաստուդիա ու սպառնալիքներ կարդում, վաղը իրագործելու են այդ սպառնալիքները, այնպես, ինչպես իրենց Բրուկլինում «նստող» ղեկավար կազմը գաղտնի հրամաններ է արձակում, թե բնակիչներին «Եհովայի վկաներ» դարձրեք, որ իրենց բնակարանները կամովին տրամադրեն մեր կազմակերպությանն ու հետո էլ կամովին կտակեն: Միամիտ ալավերդցիներից էլ ոմանք ուրախանում են, որ նոր ու գրագետ խոսող հարեւաններ ունեն, անտեղյակ, որ դրանք մեր երկրի Սահմանադրությանը հակասող գործ են անում նախ՝ բանակի մեջքը կոտրելով, արգելելով երեխաներին բուժական որեւէ միջամտություն, չընդունելով արյան փոխներարկումը եւ այլն: Բայց ցավն այն է, որ այս ամենը մեր իրականությունը լինելով հանդերձ՝ ոչ մեկին չի հուզում, եթե հանկարծ ճամբար չեն քանդում, մարդկանց սգի օրերին բաց դռնից «քարոզներ» են բարբաջում, ինքնասպան լինում: 1700-ամյակը հոշոտելով, ժողովրդին խաբելու եւ գրավելու համար հոգեգալստական եւ ադվենտիստ աղանդներն արդեն հանձն են առել 1700-ամյակին նվիրված միջոցառումներ եւ այս քողի տակ իրականացնում են իրենց քարոզչությունը: Եթե պետությունն իր իրականությունից փախչում է հեռու ու մենակ թողնում 1700 տարի իր թիկունքին կանգնած Հայ առաքելական եկեղեցուն, ապա վաղն էլ իր ժողովրդից է ձեռքերը լվանալու, մեր սերունդներն էլ մեզնից են գառու հաշիվ ուզելու, ու մենք էլ ձայներս գլուխներս գցելու՝ թե, եղբայր, բա անուշադիր լինելու համար այսպես կպատժվե՞նք: Ասենք, կհասցնե՞նք էլ այսքանն ասել, թե՞ մեր տունը ներսից քանդող լինգը մի օր էլ մեր վրա կիջնի ու մայրենի շարականի տեղ «հարե կրիշնա» կասենք:

ԱՐՄԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Վանաձոր

Հարցազրույց Չարենցավանից. Ո՞րն է ձեր հավատամքը, պրն նախկին քաղաքապետ

Այս հոդվածը գրելու նպատակ բոլորովին չունեի: Քանզի որքան շատ մոռանանք հհշականներին, այնքան արագ կվերականգնենք նրանց տիրապետության ընթացքում ավերված մեր հանրապետության տնտեսական եւ հոգեւոր-մշակութային կյանքը:

Սակայն, դժբախտաբար, իրենք են իրենց հիշեցնել տալիս: Ավելին, վերջին մի քանի ամիսների ընթացքում հաճախակի հանդես են գալիս հեռուստատեսության տարբեր ալիքներով եւ անմեղ հրեշտակների կեցվածքով խոսում հայ ժողովրդի ծանր վիճակի եւ դրանից դուրս գալու իրենց «նոր գաղափարների» մասին:

Մարդկանց ահ ու սարսափի մեջ պահող ՀՀՇ կուսակցությունը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանից հետո տրոհվեց, ավելի ճիշտ՝ փլուզվեց: ՀՀՇ կուսակցության գաղափարների նվիրյալները՝ ՀՀՇ կարկառուն դեմքերը իսկույն փախան ու մտան «Հանրապետություն» կուսակցության մեջ, հրացանի երես չտեսած, Ղարաբաղ ոտք չդրած պատերազմողները դարձան երկրապահներ:

Ահա Աժ պատգամավոր, «Կայունություն» խմբակցության ղեկավար Վարդան Այվազյանն էլ հաճախակի հանդես է գալիս հեռուստատեսությամբ, կարծելով, թե իրեն լսում են միայն չճանաչողները եւ կարող է հանգիստ խոսել, «նոր գաղափարներ» առաջ քաշել, անմեղ երեւալ:

Պրն Վարդան Այվազյան, հեռուստատեսությամբ ձեր ելույթները լսում են նաեւ ձեզ ճանաչողները: Դուք Չարենցավանի նախկին քաղաքապետը չէ՞ք: Բարեբախտաբար՝ նախկին: Դուք հհշական պարոններով ինչ վիճակի հասցրեցիք արդյունաբերական երբեմնի կենսախինդ այդ քաղաքը: Կարծում եմ, ընթերցողներին կհետաքրքրեն ձեր «բովանդակալից» կենսագրության որոշ դրվագներ:

Դուք Հրազդանի կաթի գործարանի պահեստապետն էիք: Բայց ծանոթ-բարեկամներին ասում էիք, որ բանվոր եք: Գիտենք, այդ այնքան ձեզ համար ցանկալի պաշտոնը ձեռք եք բերել դժվարությամբ: Թեեւ կաթի սեր ուտելը շատ էր դուր գալիս, բայց հհշականները ձեր աչքերը բացեցին: «Ինչու միայն պահեստապետ, պետք է ղեկավար դառնալ»: Եվ ձեր կաթնասերով ճառերը լսելով, ձեզ կարգեցին ՀՀՇ լիդեր: 1991 թվականին արդեն Չարենցավան քաղաքի հացի գործարանի տնօրենն էիք: ՀՀՇ կուսակցությունը մեկից տեսավ ձեր փայլուն ունակությունները եւ որոշեց ձեզ կարգել Չարենցավանի քաղաքապետ:

Դա դեռ սկիզբն էր: Դեռ պիտի գար ձեր քանդող գործունեության ժամանակը: Եվ եկավ սեփականաշնորհման անվան տակ: Դուք, որպես քաղաքապետ, իսկույն խլեցիք ձեր «պաշտը»՝ հացի գործարանը:

Իհարկե, կաթնասերով սնված տղան ավելի խելոք է լինում: Եվ սեփականաշնորհման ընթացքում ձեր խելքը ո՞նց էր փայլում, ո՞նց էր փայլում: Եվ ելքը գտաք: Հացի գործարանի սեփականաշնորհումը կատարեցիք ձեր եղբոր՝ Գագիկ Այվազյանի անունով: Սովի այն տարիներին ձեր գերդաստանով սովի չմատնվեցիք, մի կո՞ւշտ հաց կերաք...

Բայց ինչպես ասում են, ցամաք հացով փոր չի կշտանում: Եվ դուք համախոհներով սկսեցիք ձեր բուն գործունեությունը: Քանդեցիք, սակնուրա արեցիք Չարենցավանի արդյունաբերական ձեռնարկությունները:

Չարենցավանի բնակիչները, աշխատող մարդիկ այսօր էլ ցավով են պատմում, թե դուք ձեր թիմով ինչպես էիք քանդում գործիքաշինական եւ հաստոցաշինական գործարանները, ինչպես էիք ապամոնտաժում հաստոցները եւ վաճառում: Այդ գործարանների հաստոցները հասել են Ռոստով եւ Սամարա: Ահա թե ինչու հազարավոր չարենցավանցիներ այսօր դարձել են գործազուրկ եւ օրվա հացի կարոտ: Իսկ դուք, պարոն Այվազյան, վերամբարձ ճառեր եք ասում, իբր թե մեր պետության եւ ժողովրդի մասին եք մտածում: Դուք եւ ձեր նմանները ի՞նչ գործ ունեք պետության եւ ժողովրդի հետ, որոնց անունից ճամարտակում եք: Չէ՞ որ դուք եք այս երկրի ավերողներից մեկը: Չէ՞ որ նաեւ դուք եք Չարենցավանը դարձրել թշվառության ու մուրացկանների քաղաք: Անձնական շահի, ձեր գրպանի համար դուք (հհշականներդ) կաթվածահար արիք այդ քաղաքը: Գործարաններով չբավարարվեցիք: Ձեռք զարկեցիք նաեւ Արզականի պանսիոնատին: Սեփականաշնորհվեց դարձյալ ոչ ձեր անունով, այլ՝ ձեր աների: Ամեն ինչ պարոններ այվազյաններին եւ ընկերներին, ամեն ինչ, իսկ խեղճ ժողովրդին՝ ձեր փուչ ճառերը:

Չարենցավանցիները պատմում են, որ 1995 թվականի սեպտեմբերին քաղաքում ինչ-որ չափով կարգ ու կանոնը պահպանվում էր: Դա ձեզ դուր չէր գալիս եւ հհշականների ձեր թիմով (թիկունքում ունենալով Տեր-Հուսիկ եւ արդեն հանգուցյալ որոշ կարկառուն հհշականներ...), զավթեցիք քաղաքապետի պաշտոնը: Ապա, բոլոր հանձնաժողովներում ունենալով հհշական թիմակիցներ, նրանց խարդավանքներով եւ մակարոն ու շաքարավազ բաժանելով սովյալլուկ ընտրողներին, դարձաք Աժ պատգամավոր:

Հենց «ընտրվեցիք», ձեզ այլեւս ժողովուրդ պետք չէր, ժողովրդի հերն անիծած: Հենց այդ մեթոդով էլ սկսեցիք գործել որպես քաղաքապետ:

Մի պահ չարենցավանցիների մեջ հույս արթնացավ, քանզի լսել էին, որ քաղաքը 600 տոննա մազութ է ստացել՝ որպես մարդասիրական օգնություն: Ուրեմն, ձմռանը, եթե հանկարծ գազը կտրվի, բնակարանները կջեռուցվեն մազութով: Սակայն շուտով այդ հույսը մեռավ: Ավելի ճիշտ՝ դուք այդ հույսը մեռցրիք, հայտնաբերելով, որ մազութը շա՞տ համով բան է: Հանրապետությունում «մազութ ուտելու» փորձ արդեն կար: Եվ իրավապահ մարմիններում ստեղծվեց «Չարենցավանի մազութի գործ» տարողունակ թղթապանակը: Եվ այնտեղ հայտնվեցին ձեր բացատրությունների ձեւակերպումները՝ 140 տոննա մազութ ծախսվել է կաթսայատան փորձարկման համար, իսկ 60 տոննա՝ պահեստներում է մնացել: Սակայն, իրականում, փորձարկման նպատակով մազութ չի ծախսվել, քանի որ այդ դեպքում էլեկտրաէներգիա եւ ջուր պետք է օգտագործվեր, դրանց դիմաց վճարվեր համապատասխան կազմակերպություններին, աշխատողներին աշխատավարձ տրվեր: Նման փաստաթղթեր գոյություն չեն ունեցել հասկանալի պատճառով:

Մարդիկ մի կերպ ցրտին դիմանում էին: Իսկ ուսուցիչները ստիպված էին տոկալ քաղցի դեմ: Քանզի, քաղաքապետ Վարդան Այվազյան, կաթսայատունը նորոգելու անվան տակ, հեշտ ու հանգիստ խղճով, ծախսել եք նաեւ ուսուցիչներին տրվող աշխատավարձը: Չե՞ք հիշում, թե ինչ աղմուկ (մեղմ ասած) բարձրացավ Չարենցավանում, ուսուցիչների աշխատավարձը «այլ նպատակով» ծախսելու պատճառով: Հավանաբար հիշում եք:

Մազութի գործով երկու չարենցավանցի («Ցենտրոլիտի» գլխավոր էներգետիկ Շավարշ Աբրահամյանը եւ ջեռուցման գրասենյակի պետ Հենրիկ Ալոյանը) դատապարտվել են ազատազրկման՝ երեք տարի ժամանակով, սակայն, ինչպես լինում էր ձեր տիրապետության ժամանակներում, պատիժը հետաձգվել է...

Քաղաքապետ աշխատած տարիներին Չարենցավանում ծաղկում է ապրել կամայականությունը, անօրինականությունը: Խաթարելով այդ փոքր քաղաքի ճարտարապետական տեսքը, հարյուրավոր ապօրինի ավտոտնակներ են կառուցվել, ձեր իսկ աչքի առաջ: Դուք այսօր խոսում եք օրենքի անունից, բայց ձեր ո՞ր քայլն է օրինական եղել: Այդ դուք չէի՞ք, որ հաշվի չառնելով օրենք ու օրինականություն, առանց ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման, բնակիչներին սեփականաշնորհեցիք հանրակացարանները, մի՞թե հենց այնպես, քաղաքի բնակիչներին շա՞տ սիրելով:

Ձեր տիրապետության ժամանակ Չարենցավանը հակասանիտարական վիճակում էր, մարդիկ խմելու ջուր չունեին, ապօրինի լարանցումները դարձել էին սովորական երեւույթ: Անտարբերության էին մատնված մշակույթի օջախները: Ձեր քթի տակ գողացան Չարենցի թանգարանի պղնձաձույլ արձանը, խոշտանգեցին քաղաքի հուշարձանները...

Չարենցավանում տիրող կամայականություններին, ապօրինություններին բազմիցս անդրադարձել է մարզային «Կոտայք» թերթը, սակայն դուք վեր եք կանգնած մնացել հասարակական կարծիքից:

Եվ պատահական չէ, որ հանրապետության մյուս քաղաքների համեմատությամբ Չարենցավանն ավելի արագ դատարկվեց, մի կտոր հաց վաստակելու համար մարդիկ դիմեցին պանդխտության: Մինչ ձեր տիրապետության իշխանությունը Չարենցավանն ուներ 38 հազար բնակիչ: Հիմա, թեեւ գրանցումով իբր 27 հազար բնակիչ կա, սակայն 14-15 հազար մարդ հազիվ մնացած լինի:

Ի վերջո, պարոն Այվազյան, ո՞րն է ձեր հավատամքը: Դուք եղել եք կոմունիստ, 1991 թ. կուսշրջկոմի առաջին քարտուղարի վստահված անձը: 1992 թ. ՀՀՇ կուսակցության անդամ էիք, կուսակցության Չարենցավանի խորհրդի անդամ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականից հետո մտաք «Հանրապետություն» կուսակցության մեջ: Վերջին ընտրություններում «Միասնությունը» ձեզ չպաշտպանեց: Ձեզ հովանավորեցին դեռեւս իշխանության վերին էշելոններում տեղ գրաված կարկառուն հհշականներ եւ հհշական-երկրապահներ:

Ազգային ժողովում երբ ստեղծվեց «Կայունություն» խմբակցությունը, դուք դարձաք անդամ, իսկ հետո «լիդեր»: Այդ ինչպե՞ս դավաճանեցիք ձեր կուսակցությանը, ՀՀՇ-ին, չէ՞ որ ըստ ձեր հայտարարության («Կոտայք», 1996 թ.), չարենցավանցիները ձայն են տվել ոչ միայն ձեր անձին, այլեւ հհշական ձեր գաղափարներին: Այդ ո՞ւր կորան հհշական ձեր «գաղափարները», որոնցով ահ ու սարսափի մեջ էիք պահում մարդկանց:

Իսկ հիմա նոր կուսակցություն եք ստեղծում, ձեր հերթական կուսակցությունը, սակայն խորքից գործում եք հհշական գաղափարներով ու գործելակերպով:

Պարոն պատգամավոր, ժողովուրդը ՀՀՇ-ին, այսինքն՝ ձեզ, մեկընդմիշտ ասել է՝ ոչ: Այնպես որ, «Կայունության» քողի տակ գործելը ձեզ ձեր երանելի իշխանությունը չի վերադարձնի: Քանզի որքան էլ դիմակավորվեք, ձեր ով լինելը կմատնեն ձեր իսկ աչքերը...

Վերջապես, ո՞րն է ձեր հավատամքը, մտածե՞լ եք, արդյոք, թե դեռեւս քանի կուսակցություն եք փոխելու, մանավանդ շա՞տ ջահել եք: Մտածե՞լ եք, երբեւէ, եթե ձեր վրայից հանենք Աժ պատգամավորի թիկնոցը (իսկ դա ժամանակին կլինի...), ձեզնից ի՞նչ կմնա:

ԽՈՒԿԱՐ ԳԵՂԱՄՅԱՆ
«Կոտայք» մարզային թերթի գլխավոր խմբագիր

Միջազգային

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի հատուկ ծառայությունները նախապատրաստում են «թավշյա» իշխանափոխություն Ադրբեջանում

ANS ադրբեջանական անկախ հեռուստատեսությամբ ցուցադրված հարցազրույցները Ասլան Մասխադովի եւ Շամիլ Բասաեւի հետ վերածվեցին իսկական սկանդալի: «Բիլիք Դունյասի» գործակալության համաձայն, հարցազրույցները եթեր սփռելուց 15 րոպե անց Ադրբեջանի գլխավոր դատախազությունը նախազգուշացրել է ANS-ին՝ թեման շարունակելու դեպքում հեռուստատեսության ղեկավարությանը քրեական պատասխանատվության կենթարկի: Միեւնույն ժամանակ, ինչպես հաղորդում է «Բիլիք Դունյասին», Չեչնիայի հարցում Ադրբեջանի պաշտոնական եւ ոչ պաշտոնական քաղաքականությունը միմյանցից քիչ է տարբերվում. պարբերաբար Բաքու են ժամանում չեչեն ահաբեկիչներ, նրանց թվում Վախա Արսանովը, որին ընդունել են ամենաբարձր մակարդակով, ադրբեջանական հիվանդանոցներում բուժվում են չեչեն ահաբեկիչներ եւ այլն: «Իզվեստիան» հիշեցնում է Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր առաջնորդ շեյխ ուլ իսլամ Փաշազադեի՝ 1999 թ. Ելցինին հղած զայրալի նամակը, որտեղ պահանջվում էր անհապաղ դադարեցնել «մահմեդականների զանգվածային կոտորածները»:

Չեչնիայի հետ հարաբերությունները ճշգրտելու հարցում Բաքուն կանգնած է երկընտրանքի առջեւ, գրում է Ադրբեջանի հայտնի լրագրողներից Նուրանին: «Զերկալոյի» իր վերլուծականում հոդվածագիրը նշում է, թե Չեչնիայի խնդրում Բաքվի դիրքորոշումը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում ե՛ւ ռուս-ադրբեջանական, ե՛ւ ամերիկա-ադրբեջանական հարաբերություններում. «Երբ ԱՄՆ-ը ռմբահարեց բեն Լադենի Աֆղանստանի եւ Սուդանի ճամբարները, Չեչնիայի փոխվարչապետ Վախա Արսանովը ռուսական հեռուստատեսությամբ սպառնաց, թե ի պատասխան չեչեններն իրականացնելու են ահաբեկչական գործողություններ ԱՄՆ դեսպանատների եւ քաղաքացիների նկատմամբ: Թե որտեղ՝ Արսանովը չնշեց, շեշտելով, որ Բաքվում ահաբեկչություն չեն իրականացնի, քանի որ ցանկալի չէ փչացնել Ադրբեջան-Չեչնիա լավ հարաբերությունները... Մի քանի օր առաջ Բաքվում Չեչնիայի ներկայացուցիչ Ալի Ովլուխաեւը մամլո ասուլիսում խոստացավ օգնել ադրբեջանցի այն լրագրողներին, որոնք ցանկություն ունեն գործուղման մեկնել Չեչնիա... Կան փաստեր, որ բեն Լադենը փորձել է Ադրբեջանը դարձնել իր համար գործունեության ասպարեզ»:

Հոդվածագիրը նշում է, որ Չեչնիան Ադրբեջանի համար դարձել է «առանց ունկերի պայուսակ». անտեսել չեչեններին՝ մեղք են, աջակցել՝ մեզ համար ծանր է. «Ադրբեջանը չպետք է լիովին կապերը խզի Չեչնիայի հետ, որովհետեւ միջազգային հանրության կարծիքը «չեչենական խնդրի շուրջ» միանշանակ չէ: Բացի այդ, մեր ժողովուրդը կարեկցանքով է վերաբերվում չեչեններին: Հիշո՞ւմ եք՝ ինչ աղմուկ բարձրացավ Ադրբեջանում, երբ 1999-ի աշնանը Կարմիր կամուրջն անցնելիս (Ադրբեջան-Վրաստան հատված- Թ. Հ.) իշխանությունները ձերբակալեցին չեչեն փախստականներին... Ադրբեջանը Չեչնիայի հետ հարաբերություններում հաշվի առնելով խնդրի նրբությունը, պետք է որդեգրի «մարդասիրական օգնություն՝ առանց քաղաքականության» սկզբունքը: Ադրբեջանը կարող է շարունակել ապաստան տալ չեչեն փախստականներին, օժանդակել մարդասիրական հարցերում, բայց ոչ մի դեպքում չպետք է պայմաններ ստեղծի երկրում չեչեն ահաբեկիչների հաստատման համար, որոնք կապեր ունեն բեն Լադենի հետ»:

Չափազանց ուշագրավ է ANS հեռուստատեսությամբ Մասխադովի եւ Բասաեւի հարցազրույցին հետեւած Ադրբեջանում Ռուսաստանի դեսպանատան հայտարարությունը. «Մասխադովը հարցազրույցում նշում է, թե պատրաստվում է ազատագրել Կովկասը»: Ումի՞ց է փորձում ահաբեկիչ Մասխադովը ազատագրել Ադրբեջանը, մի երկիր, որը հանրության կողմից ճանաչվել է ինքնիշխան եւ անկախ պետություն: Ստացվում է՝ Մասխադովը լուրջ պլաններ ունի. հարձակվել Ադրբեջանի վրա, այստեղ հաստատել շարիաթի օրենք» («Բիլիք Դունյասի»):

Ադրբեջանում Ռուսաստանի դեսպանատան հայտարարությունն ակնարկ է առ այն, թե Ռուսաստանը, ըստ էության, ճանաչում է Ադրբեջանի ինքնիշխանությունը, տարածքային ամբողջականությունը, մինչդեռ Չեչնիան՝ ոչ: Ակնհայտորեն, Բաքուն փորձում է բարելավել հարաբերությունները Մոսկվայի հետ՝ միեւնույն ժամանակ փորձելով չվտանգել ադրբեջանա-ամերիկյան հարաբերությունների ապագան: Կարծես թե Ալիեւին չի հաջողվում, եւ դրա ապացույցը ԱՄՆ պետդեպարտամենտների հայտարարությունն էր. Ադրբեջանը դասվում է ահաբեկչությանն աջակցող երկրների շարքում:

«Նեզավիսիմայա գազետան» իր շաբաթօրյա վերլուծականում կարծիք է հայտնում, թե Վաշինգտոնը երես է թեքել Ալիեւից, իսկ ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի դժգոհությունը Ադրբեջանի նախագահի քաղաքականությունից կհանգեցնի իշխանափոխության: Ալիեւի վերջին մի քանի ամիսների արտաքին եւ ներքին քաղաքականությունից հասկանալի դժգոհ է Վաշինգտոնը: Պատճառները մի քանիսն են. ա) Պուտինի նախագահ ընտրվելուց հետո Ալիեւն ակտիվացրել է ԱՊՀ երկրների հետ հարաբերությունները: Ամերիկյան նավթային ընկերությունները միլիոնավոր ներդրումներ են կատարել Ադրբեջանում, եւ դրանք այսօր վտանգված են, բ) տարիքն առնելու հետ Ալիեւը դառնում է անկանխատեսելի եւ կամակոր գործիչ: Ալիեւի այն հայտարարությունից հետո, թե Ադրբեջանը մտադիր է անդրկասպյան դեռեւս չկառուցված գազատարով խոստացածից միայն կիսով չափ պակաս քանակությամբ գազ արտահանել, նախագծված գազատարի կառուցման հավանականությունը չափազանց նվազում է:

Անդրկասպյան գազատարի կառուցումը քաջալերում է Վաշինգտոնը՝ փորձելով նվազեցնել Կենտրոնական Ասիայի երկրների կախվածությունը Մոսկվայից: գ) Ադրբեջանի տնտեսական ոլորտի վիճակը, խոշոր չափերի հասնող կոռուպցիան վտանգում են երկրի պետականությունը: Մինչդեռ Վաշինգտոնին հարկավոր է կայուն Ադրբեջան, որն ԱՄՆ-ի համար կարող էր դառնալ Կենտրոնական Ասիան եվրոպային կապող օղակ: դ) ԱՄՆ-ի համար այլեւս անընդունելի է Ալիեւի նման բռնակալը, որը ոտնահարում է ժողովրդավարությունը, խոսքի ազատությունը: Վաշինգտոնը սկսել է ակնարկներ անել, թե 1998 թ. Ալիեւն ընտրվել է կեղծիքներով: ե) ԱՄՆ-ին մտահոգում է Ադրբեջանում իշխանության ժառանգականության խնդիրը. Ալիեւը կարծես թե փորձում է նախագահի պաշտոնին նշանակել որդուն՝ Իլհամին:

Ակնհայտ է. Ալիեւը հնարավորություն է ստեղծում Մոսկվայի համար՝ հաստատվելու կովկասյան տարածաշրջանում: Ադրբեջանի սոցիալ-տնտեսական աղետալի վիճակը ստիպել է հասարակ ժողովրդին փոխել վերաբերմունքը ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի նկատմամբ եւ շրջվել դեպի Ռուսաստան: «Նեզավիսիմայան» կարծիք է հայտնում, թե ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի հատուկ ծառայություններն ակտիվ գործունեություն են ծավալել Ադրբեջանում, նախապատրաստվում են իրականացնել իշխանափոխություն: Ադրբեջանական ընդդիմադիր՝ «Ենի Մուսավաթ», «525» պարբերականները եւս անդրադառնում են Ալիեւի գահընկեցության խնդրին՝ նշելով նաեւ իշխանության նոր դրածոյի անունը՝ Ռասուլ Գուլիեւ:

Հիշեցնենք՝ Գուլիեւը եղել է Ադրբեջանի Միլի մեջլիսի խոսնակ, կաշառակերության մեղադրանքից խույս տալով ապաստանել է ԱՄՆ-ում: Վերջին տարիներին Վաշինգտոնը Ադրբեջանի նկատմամբ իր դժգոհությունը սովորաբար ներկայացնում էր հենց Գուլիեւի շուրթերով:

Թե ինչքանով են հավանական Ալիեւին գահընկեց անելու խոսակցությունները, դժվար է ասել: Սակայն ակնհայտ է, որ Ալիեւի ռուսամետ կեցվածքը չափազանց վրդովեցրել է ե՛ւ ԱՄՆ-ին, ե՛ւ Թուրքիային, ե՛ւ ադրբեջանական ընդդիմությանը: Ալիեւը փորձում է առաջնորդվել «կույս մնալու եւ հաճույք ստանալու» սկզբունքով, ինչը քաղաքականության մեջ անիրական է եւ անընդունելի: Չի բացառվում, որ արդեն աշնանը Ալիեւը ե՛ւ կույս չլինի, ե՛ւ հաճույք չստանա:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՕԿԻՆԱՎԱ

Պուտինի տպավորիչ մուտքը «Մեծ ութնյակ»

Օկինավայում հուլիսի 23-ին ավարտված «Մեծ յոթնյակի» եւ Ռուսաստանի ղեկավարների գագաթաժողովը շեշտը դրեց «աշխարհում» ժողովրդավարական իդեալների տարածման եւ անհավասարությունների կրճատման վրա: Մեկնաբանները նշում են, որ թեեւ ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնն ուշացումով ժամանեց Օկինավա, ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի վառ անհատականության շնորհիվ հանդիպումներն «էլեկտրականացված» էին: Գագաթաժողովի մասնակից օտարերկրյա դիվանագետներից մեկը նշում է, որ «Պուտինն իր անբռնազբոս կեցվածքով տպավորիչ կերպով մուտք գործեց ութնյակ»: Քլինթոնը հոգնած տեսք ուներ, մինչդեռ Պուտինն աշխույժ էր եւ ելույթներում ու առանձնազրույցներում արտահայտվում էր բոլոր հարցերի շուրջը: «Նա ուշադրություն հանդես բերեց մասնավորապես հնդկա-պակիստանյան, միջինարեւելյան, բալկանյան հակամարտությունների նկատմամբ, բայց երբեք հանդես չեկավ խնդրարկուի դերում», գրում է «Մոնդ» թերթը:

Ավելի քան մեկժամյա առանձնազրույցի ժամանակ Քլինթոնը եւ Պուտինը քննարկեցին ԿԺԴՀ-ի եւ ամերիկյան հակահրթիռային վահանի հարցերը: Կորեացիները Պուտինին առաջարկել էին դադարեցնել իրենց հրթիռային ծրագիրը Արեւմուտքի տեխնիկական օգնության դիմաց: «Մեծ ութնյակի» ընդունման հայտարարության մեջ խոսվում է հրթիռների տարածման դեմ պայքարելու ընդհանուր ձգտման մասին:

ԿԺԴՀ-ից բխող սպառնալիքն ուռճացնելով՝ ԱՄՆ-ը փորձում է իրականացնել հակահրթիռային վահանի ծրագիրը, որի դեմ արտահայտվեցին Ռուսաստանը, Չինաստանը, Ֆրանսիան, որոշ վերապահումներով Գերմանիան: Միածակիում կայացած «յոթնյակի» արտգործնախարարների հանդիպման ժամանակ բոլորը դեմ էին ամերիկյան ծրագրին, բացի Ճապոնիայից, որը մասնակցում է դրան: «Ֆրանսիան հավանություն չի տալիս այդ թանկարժեք եւ տեխնիկապես դժվար իրագործելի ծրագրին, որը կարող է արագացնել սպառազինությունների մրցավազքը», հայտարարեց նախագահ Ժակ Շիրակը մամլո ասուլիսում: Հուլիսի 23-ին հրապարակված եզրափակիչ հայտարարության մեջ «ութնյակի» երկրները պարտավորվում են «պահպանել եւ խորացնել հակահրթիռային պայմանագիրը, որը ռազմավարական կայունության անկյունաքարն է եւ ռազմավարական սպառազինությունների հետագա կրճատումների հիմքը»:

Տնտեսական եւ մարդասիրական հարցերի ոլորտում շեշտը դրվեց ժողովրդավարության տարածման վրա: Տնտեսական ասպարեզում կարեւորելով տեղեկատվության մատչելիությունը՝ «ութնյակի» երկրներն ընդունեցին «Տեղեկատվության համաշխարհային ընկերության խարտիա»: Մարդասիրական գործունեության մեջ ընդգծվեց վարակիչ հիվանդությունների տարածման դեմ համատեղ պայքարելու անհրաժեշտությունը:

Շրջանային հարցերի վերաբերյալ ընդունված հայտարարության մեջ «ութնյակն» արտահայտվեց Հարավսլավիայի Դաշնային Հանրապետության «ժողովրդավարացման» օգտին, որպեսզի հնարավոր լինի այդ երկիրը միացնել միջազգային ընկերակցությանը: «Ութնյակի» պետությունները հայտարարությամբ նաեւ արտահայտվեցին ԿԺԴՀ-ի վարչակարգը չմեկուսացնելու եւ նրան միջազգային օգնություն հասկացնելու օգտին:

Չնայած Չեչնիայի վերաբերյալ Պուտինից Շիրակի խնդրած որոշ ճշգրտումներին, չեչենական հարցը փաստորեն լռության մատնվեց: Վլադիմիր Պուտինը հանգամանորեն խոսեց Ռուսաստանի իրադրության եւ օրենսդրական ու կառուցվածքային բարեփոխումների իր ծրագրի մասին, որին զուգակիցները հավանություն տվեցին: Բիլ Քլինթոնը շարադրեց Քեմփ Դեյվիդում ծավալված իսրայելա-պաղեստինյան բանակցությունների ընթացքը: «Ութնյակը» հայտարարությամբ աջակցություն հայտնեց հաշտությանն ուղղված ջանքերին:

Պուտինը «զգետնում է» ճապոնացի մրցակցին

Պ. Ք.

Համաճարակի վտանգ նախկին Հարավսլավիայում

Ռազմական գործողությունների հետեւանքներից

Կոսովոյում ՆԱՏՕ-ի խաղաղարար ուժերի երկու բելգիացի զինծառայողներ հիվանդության պատճառով ազատ են արձակվել: Նրանք տանջվում են ուժեղ գլխացավից եւ մշտական հոգնածությունից, ինչպես մի շարք ֆրանսիացի եւ ամերիկացի զինծառայողներ՝ Պարսից ծոցի 1991 թ. պատերազմից հետո: Այն ժամանակ խոսում էին «Ծոցի համախտանիշի» մասին, իսկ նոր հիվանդությունն արդեն ստացել է «Բալկանյան համախտանիշ» անունը: Վերջինս, գլխացավից եւ հոգնածությունից բացի, բնութագրվում է հիշողության կորստով եւ շնչառական դժվարություններով:

Բելգիացի հիշյալ երկու վետերանները չեն մասնակցել Պարսից ծոցի պատերազմին: Նրանք 1993-97 թթ. ՄԱԿ-ի զորքերի կազմում ծառայել են նախկին Հարավսլավիայում: Վերջին տարիներին բելգիացի 3 այլ վետերաններ այնտեղ մահացել են նորահայտ «Բալկանյան համախտանիշից»: Երրորդը մահացավ հունիսի 9-ին, ավշային հանգույցների քաղցկեղից:

Այս համախտանիշի գլխավոր պատճառներից մեկն է աղքատացված ուրանը պարունակող զենքը: Թույլ ռադիոակտիվ զենքն օգտագործումից առաջ անվնաս է, բայց պայթելով՝ դառնում է շատ վտանգավոր: Ջերմության հետեւանքով ռադիոակտիվությունը փոշեցվում է մասնիկներով՝ առաջ բերելով թոքերի եւ երիկամների քաղցկեղ: Վաշինգտոնում գործող Ռազմական թունանյութերի ծրագրերի անկախ լաբորատորիայի աշխատակից Դեն Ֆեյհին գտնում է, որ նման ուրանն «ամենավտանգավորն է մարդու առողջության համար»:

ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությունը խոստովանել է, որ 1999 թ. Սերբիայում ուրանային 31 հազար փամփուշտ է արձակվել: Երկու ամիս առաջ հիվանդության պատճառով Բոսնիայից զորացրված բելգիացի Յան Մարտելոն նշում է. «Վերադարձից հետո արյունս տարրալուծած բժիշկը իմ երիկամներում ուրան հայտնաբերեց»: «Էքսպրես» հանդեսը տեղեկացնում է, որ հիվանդացած զինծառայողները Բելգիայի պետական ծառայողների ազատ արհմիության միջոցով փոխհատուցում են պահանջում. 5 հայցադիմում է ներկայացվել [illegible] նախարարությանը: Բայց, ինչպես Ֆրանսիայում, այստեղ եւս պաշտպանության նախարարությունը հրաժարվում է կապ տեսնել համախտանիշի եւ ուրանի միջեւ: Ուստի դաշնային պատգամավոր Ժան-Պոլ Մյորմանը մտադրվել է խորհրդարանին ներկայացնել օրինագիծ, որը թույլ կտա զինծառայողներին փոխհատուցում տալ՝ ծառայության ժամանակ թունավորման հետեւանքով հիվանդանալու դեպքում: «Օրենքը հետծառայողական այդ համախտանիշները կհամարի պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ, որոնք փոխհատուցվում են հատուկ հիմնադրամից», ասում է նա: Իսկ բնապահպան պատգամավոր Մարսին Դարդենի օրինագծով առաջարկվում է արգելել աղքատացված ուրան պարունակող զինատեսակների գնումը բելգիական բանակի կողմից:

Բելգիական «Ժուռնալ դյու մարդի» շաբաթաթերթը տեղեկացնում է, որ Բոլոնիայի (Իտալիա) ատոմային էներգիայի ազգային ինստիտուտի հրապարակած տվյալների համաձայն, Սերբիայի հարավ-արեւելքում ռադիոակտիվության մակարդակը մի քանի հարյուր անգամ գերազանցում է թույլատրելի նորման: Այսպիսով, ՆԱՏՕ-ի 1999 թ. գործողությունների հետեւանքով նախկին Հարավսլավիայում հնարավոր է համաճարակի բռնկում:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Իսկ դուք պատրա՞ստ եք ազատության

Սամվել Կոսյանի «Գուցե փրկվենք...» պիեսը «Համազգայինում»

«Համազգային» թատրոնը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Սոս Սարգսյան) բեմականացրել է Սամվել Կոսյանի «Գուցե փրկվենք...» մեկ գործողությամբ պիեսը: Բեմականացման հեղինակը Դավիթ Հակոբյանն է, որը եւ հանդես է գալիս չորս գլխավոր դերերից մեկում (Պոչեկ): Մյուս կերպարները մարմնավորել են Վարդան Մկրտչյանը (Չիկ), Նարե Հայկազյանը (Ձոյ), Կարեն Խաչատրյանը (Տեր): Նկարչական ձեւավորման հեղինակը Նաիրա Մուրադյանն է, երաժշտությունը՝ Մարտին Վարդազարյանինը:

... Երեւանյան թատրոններից մեկում «Համազգայինում» կայացավ եւս մեկ պրեմիերա: Այս բեմադրությունը որակապես տարբերվում է շատ ու շատ նոր բեմադրություններից, որոնցով հարուստ են գոնե երեւանյան բեմերը: Գուցե պիեսը շահել է այն իմաստով, որ հեղինակը բանաստեղծ է, բանաստեղծ իր մտածողությամբ, կերպարներ ստեղծելու, թեմաներ առաջարկելու, ժամանակավրեպից փախչելու իր ջանքերով: Բեմադրությունը շահել է այն իմաստով, որ Սոս Սարգսյանի պրոֆեսիոնալ արվեստանոցում է ստեղծվել: Շահել է այն իմաստով, որ բեմադրության հեղինակը Դավիթ Հակոբյանն է... Այս ամենը կա: Կա նաեւ արտիստների նվիրված խաղը, որը եւ հանդիսատեսին ներկայացնում է վերջնական արդյունքը:

Թեման նորություն է գոնե վերջին տասնամյակների հայ թատրոնում: Բոլորը ազատություն են ուզում, բոլորը ձգտում են ազատության՝ մարդ, թռչուն, լար կամ ծառ: Պայքարում են այդ ազատության համար, զոհեր մատուցում... Բայց ի՞նչ կկատարվի, եթե թեթեւությամբ, անսպասելի բացվեն բոլոր վանդակների դռները եւ ազատություն շնորհվի բոլորին: Սամվել Կոսյանի ստեղծած կերպարները թռչուններ են: Բայց դա սոսկ պատրվակային պայմանականություն է: Ու, ահա, վանդակում փակված Պոչեկին ու Չիկին Տերը ազատություն է շնորհում, բացում է վանդակի դուռը եւ ասում. «Թռեք, գնացեք: Դուք այլեւս ազատ եք»:

ԴԱՎԻԹ ՀԱԿՈԲՅԱՆԻ ՊՈՉԵԿԸ, ում արդեն հասուն տարիքում է եւ միշտ դժգոհել է Տիրոջ ու Վանդակի եղելության փաստից, սարսափահար է լինում: Նա չգիտի ի՞նչ անի այդ ազատությունը, ո՞ւր գնա, ինչպե՞ս պահպանի իր գոյությունը, ինչպե՞ս երգի... Թռչելու մասին մտածել անգամ չի ուզում, որովհետեւ ինքն արդեն թռչուն չէ եւ եթե երեւութապես թռչուն է անգամ՝ թռչնի ամենակարեւոր հատկությունը չունի, չի կարող այլեւս թռչել: Նա սարսափահար է. «Անարդար է սա, չէ՞: Կարելի էր, չէ՞, ասիճանաբար, վարժեցնելով... թե չէ միանգամից «Ազատ եք...»: Նրա կոչիկներն էլ արդեն նեղում են, ստամոքսը կեր է պահանջում, կեր, որ միշտ Տերն էր բերում եւ հիմա այլեւս չի ուզում (չի կարող) բերել: Պոչեկն ինքն իրեն դատապարտել է մահվան, որովհետեւ ապրել չի կարող, ապրելու համար պայքարել չի կարող (չի ուզում):

ՎԱՐԴԱՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆԻ ՉԻԿԸ առաջին պահին նույնպես սարսռում է ազատությունից: Նա ծառս է լինում Տիրոջ դեմ, հիշեցնելով, որ իրենց վանդակում անվերջ երգում էին, ծափահարում է Տիրոջ հիմար բանաստեղծությունները լսելիս, թեեւ իրենք՝ Պոչեկն ու Չիկը եւ Տերը գիտեին, որ դրանք անիմաստ բաներ էին: Տերը լավ է հասկանում երեկվա իր ծեռնածուներին, սակայն չի վրդովվում, այլ հաստատակամ ասում է. «Պոեզիայի ժամանակներն անցան»: Բայց որքան էլ ծանր է Չիկի համար, այնուամենայնիվ նա փնտրում է, անվերջ փնտրում: Ու Աստված նրան փրկում է Ձոյ տարօրինակ թռչունի միջոցով:

ՆԱՐԵ ՀԱՅԿԱԶՅԱՆԻ ՁՈՅԸ, այդ տարօրինակ թռչունը, որը ոչ-մի գաղափար չունի ոչ միայն վանդակների, այլեւ երկրային ամեն կապանքի ու կռվաքարի մասին, վերից ուղարկված պարգեւ է Պոչեկին ու Չիկին փրկելու համար: Նա փորձում է իր հետ տանել երկուսին էլ, սակայն Ձոյին հետեւում է միայն Չիկը, նա, ով ուզում է փրկվել: Անվերջ թռիչքի մեջ գտնվող այս հրաշալի թռչունը շատ լավ գիտե անսահմանության, անմահության գինը: Երիտասարդ արտիստուհին մի մաքուր ու սուրբ կերպար է ստեղծել, երկրային աղտից, աղետներից ու դժբախտություններից վեր ճախրող հրաշալի մի կերպար (Սամվել Կոսյանը բանաստեղծ է եւ չէր կարող այս կերպարը չստեղծել): Ու Նարե Հայկազյանի Ձոյը փրկում է Չիկին՝ իր հետ տանելով երկինք:

ԿԱՐԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՏԵՐԸ գալիս է հակադրվելու Նարեի Ձոյին, երկիրը հարաբերվում է երկնքին: Հասկանալի է, որ եւ պիեսի, եւ բեմադրության հեղինակների համակրանքը Ձոյի կողմն է: Այս իսկ պատճառով կա, գոյություն ունի Տերը, որը, ավերելով իր իսկ ստեղծած վանդակը, ոչ մի ցավ էլ չի զգում, ոչ մի պատասխանատվություն չի ուզում կրել: «Հիմա ամեն ինչ փոխվել է: Հիմա կյանքն էլ է փոխվել... Հա, հավատում եմ, որ ձեզ համար վանդակում լավ էր, որ հիմա վատ է: Բայց ես հիմա ձեզ ոչ մի բանով չեմ կարող օգնել եւ չեմ ուզում օգնել, ճիշտն ասած»: Տեսնելով, որ չի կարողանում համոզել իր երկու թռչնակներին, նա խորհուրդ է տալիս լավ ուզել, որովհետեւ «լավ ուզելու մեջ կարողանալն էլ կա»...

... Ահա այսպիսի իրողություններ են «Գուցե փրկվենք» բեմադրության մեջ: Չշտապենք որակումներ տալ այս բեմադրությանը, որովհետեւ որոշ բաներ դեռ պետք է մարվեն հենց իրենց արտիստների կողմից: Գուցե նաեւ որոշ ճշգումներ կատարվեն միզանսցեններում: Չգիտեմ, արժե՞ արդյոք Տիրոջ լկտիությունը շեշտելու համար նրան մեջքով կանգնեցնել դեպի դահլիճը եւ միզելու տեսարան ցուցադրել: Ընդհանրապես վերջին ժամանակներս բեմ ելած բեմադրություններից մի քանիսում երբեմն չափազանցվում են էֆեկտները, խախտվում է իրականության եւ արվեստի սահմանը: Հասկանալի է, ժամանակակից «տերերը», որոնք երեկ, մյուս օրվա անկիրթ չփլախներն էին, իրականության մեջ շատ ավելի լկտի ու անամոթ են: Եվ ոչ մի նորմալ մարդ չի կարող հաշտվել նրանց լկտիությանը: Սակայն բնավ պետք չէ ամեն ինչ բեմ հանել: Անշուշտ, այս մասին չարժեր խոսել, եթե բեմադրությունը արժեքավոր չլիներ եւ եթե բարձր ճաշակի տեր չհամարեինք պիեսի հեղինակին, ռեժիսորին, արտիստներին, առավել եւս թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Սոս Սարգսյանին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Մայրամուտի շարակնոց»

Ամենայն հայոց 131-րդ կաթողիկոս, երջանկահիշատակ Գարեգին Ա-ն շատ կարճ ժամանակ գահակալեց Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի աթոռին (1995-1999), եւ նրա գործունեությունը որպես Ամենայն հայոց վեհափառ լիովին չդրսեւորվեց: Հավատացյալ ժողովուրդը քիչ բան իմացավ եւ գիտե Գարեգին Ա-ի մասին, նրա եկեղեցական, նաեւ գիտական գործունեության մասին: Պատճառներ շատ կան: Սակայն որքան սուբյեկտիվ լինենք, այնուամենայնիվ հարկ է ուշադրությամբ ուսումնասիրել մեր եկեղեցու հայրերից մեկի գործունեությունը: Այս բացը

լրացնելու է գալիս Վանիկ Սանթրյանի «Մայրամուտի շարակնոց» գիրքը, որը տպագրվել է Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի բարեկամներ, ամերիկահայ հայտնի բարերարներ տեր եւ տիկին Վահագն եւ Համիկ Հովնանյանների աջակցությամբ: Գրքում տպագրված են հեղինակի հարցազրույցները Հայոց վեհափառի հետ, լրատվությունները Գարեգին Ա-ի գործունեության մասին:

«Մայրամուտի ղողանջները» կարդացվում է հետաքրքրությամբ:

Ա. Վ.

ՀՈՒՇ

Ճչող ձեռքի հաստատուն շտրիխներ

Բացվեց Կորյուն Նիկողոսյանի տուն-թանգարանը

«Այն ամենը, ինչ նրան հուզում է, դրսեւորված է անմիջականորեն, հետաքրքիր եւ ժամանակակից գեղարվեստական միջոցներով», Մարտիրոս Սարյանն այսպես է գնահատել Կորյուն Նիկողոսյանի արվեստը: Իսկ ընդհանրապես հանրապետության եւ նախկին Միության թերթերը միշտ արձագանքել են երիտասարդ նկարչի՝ դեպի արվեստ վերելքի ամեն նոր քայլը:

Շատերը Կորյուն Նիկողոսյանին հիշում են «Երեւան» ստուդիայի նկարահանած «Լույս» փաստագրական ֆիլմից, ուր դալուկ դեմքով, գիշերվա պես մութ աչքերով նկարիչը, հայացքի խորքերում ծրարած բնությունն ու աշխարհը, անդամալույծի դժվարությամբ ու բերկրանքով մի պաստառ գործվածքը վրձնի կերկերուն, բայց հաստատ հարվածներով դարձնում է մի պաստառ կյանք: Այնտեղ ինքն է, խոհն ու երազը:

Այսօր արդեն արվեստասերը կարող է շատ մոտիկից տեսնել այդպիսի շատ պաստառ կյանքեր: Շենգավիթ թաղամասում մի քանի օր է, ինչ Կորյուն Նիկողոսյանի եղբայրները՝ Կառլեն եւ Վարուժան Նիկողոսյանները, նկարչի բնակարանը դարձրել են նրա տուն-թանգարանը:

Ցուցադրվող նկարները գանձարանի մի մասն են միայն, իսկ քիչ հեռու՝ մի անկյունում, նկարչի առաջին գործն է՝ հանրահայտ «Պոմպեյի վերջին օրը» կտավի արտանկարը, ուր սեւ հատվածները ոչ թե ներկն է, այլ հենց կտավի սեւ գույնը:

Դիտողին միշտ զարմացրել են Կորյուն Նիկողոսյանի գույները, դրանք չունեն յուղաներկի փայլ եւ ընդհանրապես տարբերվում են բոլոր նյութերից:

Այդ ներկերն ինքը՝ նկարիչն է ստացել հատուկ տեխնոլոգիայով:

Իսկ հիմա մի քիչ նրա մասին:

Նա անդամալույծ էր՝ գամված աթոռին:

Անդամալույծ էր դարձել երեւանյան հայտնի ջրհեղեղից հետո, երբ կարմրուկով հիվանդ վեցամյա երեխային չէին կարողացել փրկել ջրից:

Մինչեւ մահ նա դատապարտված է եղել անդամալույծի տառապանքներին:

Եղբայրները պատմում են, որ վրձինը բռնում էր մյուս ձեռքի օգնությամբ եւ ամեն մի հատված նկարում՝ կտավը շրջելով, ընդ որում՝ միայն մորն էր թողնում, որ օգնի իրեն:

Կորյուն Նիկողոսյանի բոլոր գործերը նկարված են չձգված կտավի վրա: Դրանք առաջին անգամ ցուցադրվել են 1971 թ.՝ նկարիչների տանը, իսկ ստեղծագործել սկսել է դեռ 10 տարեկանից: Մասնակցել է Մոսկվայի, Լենինգրադի, Հոլանդիայի ցուցահանդեսներին:

Սովետական Միության կազմավորման 50-ամյակին նվիրված ցուցահանդեսին, երբ ներկայացված գրեթե բոլոր աշխատանքները կոմունիզմի մոտիվներով էին, հայ նկարիչն ուղարկում է 5 կտավ՝ ավանակի պատկերով եւ արժանանում ոսկե մեդալի, երկրորդ ոսկե մեդալը ստացել է 1971-ին՝ Մոսկվայում կազմակերպված ժողովրդական ստեղծագործողների ցուցահանդեսում:

Այսօր արվեստասերը հնարավորություն ունի ճանաչելու անվանի նկարչին՝ իր վառ գունային պատկերներով՝ հեռու այն ամենից, ինչ կոչվում է տառապանք:

ՆԱԻՐԱ ՓԱՅՏՅԱՆ

ՆՎԻՐԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆ

Փոքրի եւ մեծի հետ՝ հավասար

Հիշելով Գուրգեն Բորյանին

Հայ իրականության մեջ, բացառություն անելով Հովհ. Թումանյանին, որին հավասարապես բոլոր տարիքի ընթերցողները համարում են իրենց բանաստեղծը, կարելի է հիշատակել Մկրտիչ Խերանյանին, Գեղամ Սարյանին, Սարմենին, Պարույր Սեւակին, Սիլվա Կապուտիկյանի, Գուրգեն Բորյանին, որոնք «մեծական գրականության» արանքում ստեղծագործել են նաեւ մանուկների համար եւ այդ ասպարեզում թողել են մնայուն բանաստեղծություններ:

Մեր ցանկացած մանկապարտեզ ու դպրոց՝ փոքրահասակ բոլոր երեխաները թոթով լեզվով կարտասանեն Գուրգեն Բորյանի սահուն տողերով հյուսված անմահ այս բանաստեղծությունը.

Չի-չի, փայտե ձի,
Մեր դռանը կապեցի...

Տարբեր սերունդների ընթերցողների սեփականությունն են դարձել նաեւ Բորյանի «Ճոճանակը», «Կատուն», «Քամին», «Գնացքը», «Գետակը», «Հայելին», որոնք խաղացկուն ու գունեղ լեզվով արտացոլում են մանկան հոգեբանությունը:

Գուրգեն Բորյանի մանկությունն անցել է իր ծննդավայր Շուշիում: Այնուհետեւ կյանքի ճանապարհները նրան բերել են Երեւան, ապա Մոսկվա, ուր նա ավարտել է Գորկու անվան համաշխարհային գրականության ինստիտուտը: 23-ամյա Բորյանը խմբագրում է «Գրական թերթը», ապա մի շարք պաշտոններ է վարում՝ «Խորհրդային գրականություն», «Լիտերատուրնայա Արմենիա» ամսագրերի խմբագիր, Հայաստանի գրողների միության քարտուղար, մշակույթի առաջին փոխնախարար:

Գուրգեն Բորյանը գրական ասպարեզ մտավ 1937 թ.՝ բանաստեղծությունների ժողովածուով, որին հաջորդեցին Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին ծնված «Մարտիկի երդումը», «Կրակե լեզվով», «Հրացոլք» գրքերը, «Ծաղկեփունջ», «Երեւանյան լուսաբաց», «Այո եւ ոչ», «Հատընտիր» բանաստեղծական ժողովածուները:

Ուշագրավ մի փաստ է արձանագրված Բորյանի «Այս ճանապարհն անվերջ լիներ» բանաստեղծության առնչությամբ: Գրված է 1940 թ. եւ ցայսօր էլ չի կորցրել իր թարմությունը: Բանաստեղծի այրին պատմում է, որ երբ թերթում բանաստեղծությունը լույս է տեսնում, Ավետիք Իսահակյանը ջերմորեն շնորհավորում է 25-ամյա բանաստեղծին ու ասում. «Եթե դու ուրիշ ոչինչ չգրես, այս բանաստեղծությամբ կմնաս պոեզիայում»: Հիմա էլ սիրահար զույգերը կարող են հուզմունքով արտասանել այդ սքանչելի տողերը.

Այս ճանապարհն անվերջ լիներ,
Ինչպես ճամփան այն Հարդագողի...

Նույնպիսի քնարական շնչով է գրված «Աբովյանի ծառերը» ինքնակենսագրական բանաստեղծությունը:

Մի ստվար հատոր են կազմում Բորյանի թարգմանությունները Մ. Լերմոնտովից, Ա. Ծերեթելուց, Վ. Մայակովսկուց, Կ. Սիմոնովից, Ա. Սուրկովից եւ ռումինական պոեզիայից:

Գուրգեն Բորյանը նշանակալից ավանդ ունի դրամատուրգիայում: Նրա «Բարձունքներում», «Նույն հարկի տակ», «Կամրջի վրա» պիեսները երկար տարիներ զարդարել են Սունդուկյանի անվան թատրոնի խաղացանկը:

Հայ կինոյի պատմության ամենավառ էջերից է Բորյանի սցենարով նկարահանված «Սարոյան եղբայրներ» կինոնկարը: Կինոռեժիսոր եւ Հայկի դերակատար Ֆրունզե Դովլաթյանն ու Գեւորգի դերակատար Խորեն Աբրահամյանը ստեղծել են երկու հակադիր թեւերի վրա կանգնած եղբայրների բարդ ու հակասական կերպարները, որը պայմանավորված է Բորյանի սցենարի հարուստ ու գունեղ իրավիճակների պատկերմամբ:

Գուրգեն Բորյանի հետ մի շարք հանդիպումներ եմ ունեցել, որոնք վառ տպավորվել են իմ հիշողության մեջ: Ես նրան միշտ հիշում եմ գեղեցիկ ու կիրթ կեցվածքով, կոկիկ հագնված, միշտ սափրված, խոսքերի մեջ ճիշտ ու հավասարակշռված:

1971 թ. ապրիլի 15-ին նա հեռացավ կյանքից, այդպես էլ ազատ ժամանակ չունեցավ՝ խաղաղ մի անկյունում, հոգսերից հեռու ստեղծագործելու:

ՄՈՒՐԵՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Պայքարն ավելի է սրվում

Անցկացվեցին հանրապետության առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի 16-րդ տուրի հանդիպումները: Պայքարը մեդալների համար ավելի սրվեց:

«Շիրակ»-«Արարատ»՝ 1-1: Շատ մարտական էր առաջատարների հանդիպումը: Այն անցավ հավասար պայքարում եւ ավարտվեց ոչ-ոքի արդյունքով: Խաղի 9-րդ րոպեին հյուրերը բացեցին հաշիվը: Գոլը խփեց Տիգրան Եսայանը: Երկրորդ խաղակեսի սկզբում՝ 53-րդ րոպեին, գյումրեցի Կարեն Ալեքսանյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը՝ 1-1:

«Միկա»-«Զվարթնոց»՝ 2-1: Հենց խաղասկզբում՝ 6-րդ րոպեին, դարպասի տերերը բացեցին հաշիվը: Իրենց տուգանային հրապարակում «Զվարթնոցի» ֆուտբոլիստները խախտեցին խաղի կանոնները, եւ Սամվել Նիկոլյանը հստակորեն իրացրեց մրցավարի նշանակած 11 մ հարվածը: Այս խաղում «Միկան» հետաքրքիր տակտիկա էր ընտրել: Առաջ անցնելով հաշվի մեջ՝ թիմն աշխատում էր գնդակը հնարավորինս երկար պահել: Իսկ երբ «Զվարթնոցի» խաղացողները փորձում էին ակտիվ գործողությունների դիմել, հետեւում էր աշտարակցիների կտրուկ գրոհը: Կարելի է ասել, որ այս տակտիկան արդարացրեց իրեն: Սամվել Նիկոլյանը խաղի 55-րդ րոպեին խփեց 2-րդ գոլը: Ընդամենը 3 րոպե անց «Զվարթնոցի» հարձակվող Մհեր Ավանեսյանը կրճատեց հաշվի տարբերությունը, բայց ավելին անել երեւանցիներին չհաջողվեց:

«Կիլիկիա»-«Արաքս»՝ 1-2: Հետաքրքիր, աշխույժ մրցապայքարում անցավ այս հանդիպումը: Խաղի 12-րդ րոպեին հյուրերն առաջ անցան հաշվի մեջ: Արարատի թիմի խաղացող Կարեն Ասատրյանը մոտավորապես 25 մ հեռավորությունից ճշգրիտ հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասի դարպասը: 30-րդ րոպեին, երբ «Արաքսի» ֆուտբոլիստները գնդակն ուղարկեցին մրցակցի դարպասի կողմը, «Կիլիկիայի» դարպասապահ Կարեն Բաբայանը սխալվեց: Դրանից օգտվեց Արտակ Մինասյանը, որը գրավեց փաստորեն անպաշտպան մնացած դարպասը՝ 0-2: Միայն խաղակեսի վերջում (41) դաշտի տերերին հաջողվեց մեկ գոլ խփել: Արման Քարամյանը գլխի հարվածով եզրափակեց տուգանայինի խաղարկումը: Երկրորդ խաղակեսում ավելի ակտիվ էին «Կիլիկիայի» խաղացողները, բայց նրանք այդպես էլ չկարողացան խուսափել պարտությունից:

«Լեռնագործ»-«Դինամո»՝ 0-0: Աղյուսակի վերջնամասի թիմերի խաղը, որը կայացավ Կապանում, ավարտվեց առանց գոլերի՝ որին էլ կողմերը ջանացին:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	16	10	3	3	28-15	33
2. Միկա	16	10	2	4	27-13	32
3. Շիրակ	15	9	4	2	39-9	31
4. Զվարթնոց	15	8	4	3	28-17	28
5. Արաքս	14	7	3	4	29-22	24
6. Կիլիկիա	16	4	1	11	22-33	13
7. Դինամո	14	1	2	11	13-41	5
8. Լեռնագործ	14	1	1	12	14-50	4

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Նախապատրաստվելով Սիդնեյին

ԱՄՆ-ի Սակրամենտո քաղաքում անցկացված մրցումներում աշխարհի նոր ռեկորդ սահմանվեց կանանց ձողացատկի հատվածում: Ամերիկուհի Ստեյսի Դրագիլան հաղթահարեց 4 մ 63 սմ բարձրությունը:

* * *

Գերմանիայի Էբերշտադ քաղաքում անցկացվեց բարձրացատկորդների ավանդական, թվով 22-րդ մրցաշարը, որին աշխարհի մի շարք ուժեղագույն մարզիկներ մասնակցեցին: Հաղթեց աշխարհի չեմպիոն Վալերի Վորոնինը (Ռուսաստան), որը 2 մ 36 սմ հաղթահարեց: Սա մրցաշրջանի լավագույն արդյունքի կրկնությունն է (մինչ այդ նման ցատկ կատարել էր Իսրայելի ներկայացուցիչ Կոնստանտին Մատուսեւիչը):

* * *

Թեթեւ ատլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան մինչեւ 2001 թ. հունիսի 31-ը որակազրկել է բարձրացատկորդ, աշխարհի ռեկորդակիր, 1992 թ. Բարսելոնի օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Խավիեր Սոտոմայորին (Կուբա): Պատճառն արգելված խթանիչի օգտագործումն էր: Սոտոմայորը շատ ջանքեր գործադրեց, որպեսզի իրեն անմեղ ճանաչեն: Ամեն ինչ զուր էր... Հա[illegible]ա-հայտ թեթեւատլետը զրկվեց Սիդնեյի օլիմպիադային մասնակցելու հնարավորությունից:

ՀԵԾԱՆՎԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Արմսթրոնգի նոր հաջողությունը

Ավարտվեց ամենահեղինակավոր բազմօրյա հեծանվավազքը՝ «Տուր դը Ֆրանսը»: Մրցումներում հանդես եկան 20 թիմերի 180 հեծանվորդներ: Նրանք հաղթահարեցին ընդհանուր առմամբ 3630 կմ մրցատարածություն, որը բաժանված էր 21 փուլերի:

Վերջին 21-րդ փուլում, որն անցկացվեց Փարիզի փողոցներով եւ ավարտվեց Ելիսեյան դաշտերում, հաղթեց իտալացի Ստեֆանո Զանինին, որը 138 կմ մրցատարածությունը հաղթահարեց 3 ժամ 12 րոպե 36 վայրկյանում:

Ընդհանուր հաշվարկում հեծանվավազքի հաղթող դարձավ ամերիկացի Լենս Արմսթրոնգը: «Յու. Էս. Փոստալ» թիմի առաջատարը նման հաջողության հասնում է երկրորդ տարին անընդմեջ: Նշենք, որ այս անգամ Արմսթրոնգի առավելությունը մյուս մասնակիցների նկատմամբ զգալի էր: Բավական է ասել, որ նա ավելի քան 6 րոպեով առաջ անցավ ընդհանուր հաշվարկում երկրորդ տեղը զբաղեցրած գերմանացի հեծանվորդ Յան Ուլրիխից:

Երբ անցյալ տարի ամերիկացի մարզիկը հաղթեց «Տուր դը Ֆրանսում», բոլորը դա սխրանք համարեցին: Բանն այն է, որ Արմսթրոնգը սպորտ էր վերադարձել տեւական ընդմիջումից հետո: Իսկ դադարի պատճառը քաղցկեղն էր: Լենսը բուժվեց ծանր հիվանդությունից, վերադարձավ մրցուղի եւ հաղթեց: Եվ ահա՝ նոր հաջողություն...

ԹԵՆԻՍԻ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Եզրափակիչում՝ Ավստրալիան եւ Իսպանիան

Թենիսի թիմային մրցումների ամենաարժեքավոր պարգեւը՝ Դեւիսի գավաթը, վճռական մրցախաղում կվիճարկեն Ավստրալիայի եւ Իսպանիայի հավաքականները: Դա հայտնի դարձավ ավարտված կիսաեզրափակիչ հանդիպումներից հետո: Երկու մրցախաղերն էլ ավարտվեցին դաշտի տերերի հաղթանակով եւ այդ փուլին ոչ բնորոշ 5-0 հաշվով: Հանդիպումներից մեկում Ավստրալիայի թենիսիստները Բրիսբենում հաղթեցին բրազիլացիներին, մյուսում իսպանացիները Սանտանդերում՝ ամերիկացիներին: Ավստրալիա-Բրազիլիա մրցախաղում հիանալի խաղացին փորձառու Պատրիկ Ռաֆթերն ու երիտասարդ Լեյտոն Հյուիթը: Ինչ վերաբերում է Իսպանիա-ԱՄՆ հանդիպմանը, ապա բոլորը համոզված են՝ ամերիկացիները չէին պարտվի, եթե խաղադաշտ մտնեին նրանց առաջատարները՝ Փիթ Սամփրասը եւ Անդրե Աղասին: Բայց այս թենիսիստները վնասվածքներ ունեին, իսկ նրանց փոխարինած Թոդ Մարտինը եւ Ժան-Միշել Գեմբիլը չկարողացան ոչինչ հակադրել Ալբերտո Կոստային եւ Ալեքս Կորեչային: ԱՄՆ-ի հավաքականի ավագ, հանրաճանաչ թենիսիստ Ջոն Մաքինռոյն այնքան բարկացած էր, որ ասաց, թե Մարտինն ու Գեմբիլը այլեւս երբեք չեն ընդգրկվի թիմի կազմում:

Արգենտինական վերջաբան

Գերմանիայի Շտուտգարտ քաղաքում անցկացված խոշոր մրցաշարի եզրափակիչում հանդիպեցին արգենտինացի թենիսիստներ Ֆրանկո Սկիլարին եւ Գաստոն Գաուդիոն: Դրամատիկ մրցախաղն ավարտվեց Սկիլարիի հաղթանակով՝ 6-2, 3-6, 4-6, 6-4, 6-2 հաշվով:

Գերմանուհին՝ Լեհաստանի չեմպիոնուհի

Երգի փառատոներով հայտնի Սոպոտում անցկացվեց Լեհաստանի բաց առաջնությունը թենիսիստուհիների միջեւ: Չեմպիոնուհու կոչումը նվաճեց գերմանուհի Անկե Հուբերը: Վճռական խաղում նա 7-5, 6-3 հաշվով պարտության մատնեց իսպանուհի Գալա Լեոն Գարսիային:

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹՅՈՒՆ

Կաբաեւան հիացնում է

Մոսկվայի «Օլիմպիական» մարզահամալիրում անցկացվեց գեղարվեստական մարմնամարզության «Մեծ մրցանակ» շարքի միջազգային մրցաշար:

Շատ վստահ հանդես եկան Ռուսաստանի ներկայացուցիչները՝ աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոնուհի Ալինա Կաբաեւան եւ Յուլյա Բարսուկովան: Կաբաեւան հաղթեց չորս մրցաձեւերից երեքում՝ օղակով, գնդակով եւ ցատկապարանով վարժություններում: Բարսուկովան առաջինն էր ժապավենով վարժություններում: Այս երկու մարզուհիները մասնակցելու են Սիդնեյի օլիմպիական խաղերին եւ, մասնագետների կարծիքով, չեմպիոնուհու կոչման հիմնական թեկնածուներն են:

Բաժինը վարում է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. «Չոչարա»: 2. Ախմատովա: 3. Քլոս: 4. Ռոգ: 7. «ԱՐ»: 9. Անի: 10. Արա: 13. Ուրան: 14. Պո: 16. Վանա: 19. Զոոլ: 21. Ագատ: 24. Չալո: 25. Նմուշ: 27. Տաթեւ: 28. Ալկալի: 30. Արեւելք: 33. Անանի: 34. Նադիր: 36. Եգոր:

Հորիզոնական

5. Խորխ: 6. Ալկո: 8. «Մարո»: 11. «Ան»: 12. Սու: 15. Տիվ: 17. Ավո: 18. Աջ: 20. Վան: 22. Նոռ: 23. Վաչագան: 26. Սուլտ: 29. Ալատաու: 31. Քլոր: 32. Ճանք: 35. Եւ: 37. Նաեւ: 38. Մատե: 39. Գրադ: 40. Լառ: 41. Առ: 42. Նիլ: 43. «Իլ»: 44. Կիրք: 45. Իր:

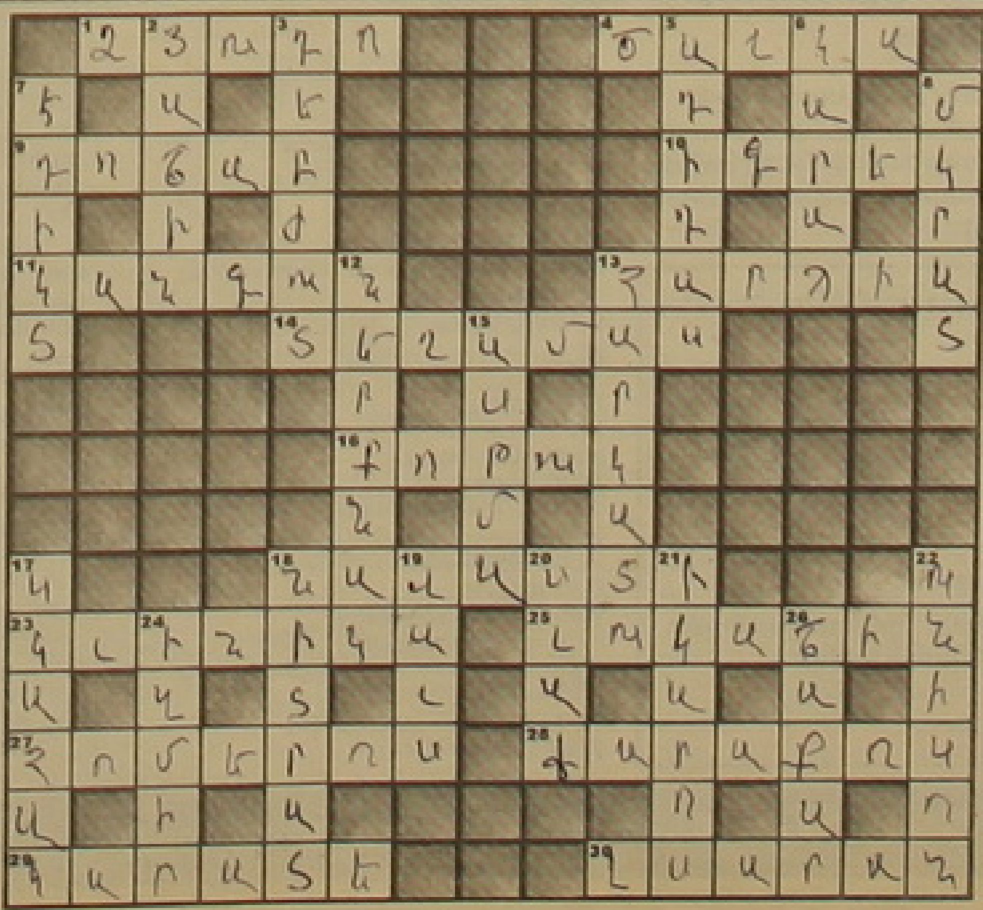

ԽԱՉԲԱՌ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ: 1. Ճապոնական «կոխ»: 4. Հայաշատ շրջան Վրաստանում: 9. Թթից թանձր օշարակ: 10. Հորիզոնական՝ իքս, ուղղահայաց՝...: 11. Երկարության հին միավոր, որը համապատասխանել է արմունկից մինչեւ միջնամատի ծայրը եղած երկարությանը: 13. Կնոջ դեմքով ու թռչնի մարմնով «հույն» հրեշ: 14. Ընտրատարածքի «միավոր»: 16. «Արջաձագային» կոճղ: 18. Խորհրդային բանակում երեք տարի «հլու-հնազանդ ծառայող» զինվորական: 23. Միաժամանակ բուժարան է եւ ուսուցարան: 25. Հայ բոլշեւիկ Ս. Սրապիոնյան: 27. Հունաստանի քաղաքները «կռիվ էին տալիս» այդ Մեծ կույրին իրենց հայրենակիցը «սարքելու» համար: 28. Ստորակարգ բույս: 29. Ձեռնամարտ, որն առաջացել է ինքնապաշտպանության նպատակով: 30. Բուհական ներշենքային «ստորաբաժանում»:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ: 2. XX դ. լավագույն դարպասապահը: 3. Արտիստի առաջին բեմը: 5. Եռատերեւ սպորտային ֆիրմա: 6. Ըստ ավանդության՝ մեկ անգամ երգող փետրավորը: 7. Հայերեն՝ հրովարտակ, իսկ լատիներե՞ն: 8. Նորակառույցը «բացելու» գործիք: 12. Անդերսենի արքայադստեր համար նույնիսկ տասներկու հատը «քիչ էր»: 13. «Բյուջե լցնող» անձնավորություն: 15. Ճնշարգելություն: 17. «Մոռացված» մրգաման: 18. Ազոտային թթվի աղ: 19. Վիեննական «մենաշնորհ»: 20. Էլ բան ու գործ չունի, ժամատախտակի թվերի հետեւից է ընկել: 21. Պատմության մեջ առաջին «ավիավթարի» զոհը: 22. Նույն բարձրությամբ մեկից ավելի ձայնատիճանների երաժշտական ներդաշնակ «աղմուկ»: 24. Թուրքերենի «շնորհիվ» աղավաղված Զմյուռնիան: 26. «Արհեստական նեկտար», մեղվի եւ մեղվապահի գործունեության «ծախ հումք»:

Մրցանակային հաջորդ խաչբառը կտպագրվի «Ազգի» հուլիսի 29-ի համարում:

Փորձե՛ք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձե՛րն է:

Վրաստանում միաժամանակ նշվել է երեք հոգեւոր իրադարձություն

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսն անդրադառնալով «Ազգի» հուլիսի 21-ի համարում տպագրված տեղեկատվությանը, որտեղ նշվում էր Վրաստանի հին մայրաքաղաք Մցխեթում շուրջ երկու շաբաթ առաջ քրիստոնեության 1700-ամյակի առթիվ տեղի ունեցած միջոցառումների մասին, հույս հայտնելով, որ «դա շփոթմունք կարող է լինել», ասել է. «Հստակ է եւ անժխտելի, որ քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն առաջին անգամ ընդունել են հայերը»:

Իրականում Վրաստանի հին մայրաքաղաք Մցխեթում միաժամանակ նշվել է երեք տոն. Հիսուս Քրիստոսի ծննդյան 2000-ամյակը, Վրաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն ընդունելու 1700-ամյակը, ինչպես նաեւ Վրաստանի ուղղափառ եկեղեցու ավտոկեֆալիայի (ինքնակայության) ընդունման 1500-ամյակը: Վերոնշյալ առաջին եւ երկրորդ տարելիցների ճշգրտությունը մեր նյութին չի վերաբերում, մինչդեռ քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի «փաստը» մեզ զարմացրել եւ զայրացրել է:

Աշխարհը գիտի, որ պետականորեն առաջինը Հայաստանն է ընդունել քրիստոնեությունը: Թեեւ վրաց դարձի ստույգ թվական հայտնի չէ, սակայն մոտավոր հաշվումներով տեղի է ունեցել 330-337 թթ. ընթացքում Միրիան թագավորի ժամանակներում: Միրիանի գահակալության տարիները ստույգ ճշտված չեն, սակայն 300, 301 թվականներին նա հաստատ Քարթլիում թագավոր չի եղել: Կնշանակի՝ քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն Վրաստանում չի կարող ունենալ 1700 տարվա պատմություն:

Հայոց պատմիչների, ինչպես նաեւ «Քարթլիս ցխովրեբայի» (Վրաստանի պատմություն) վկայությամբ մինչեւ 7-րդ դարի առաջին տասնամյակը վրաց եկեղեցին հայկականի հետ նույնադավան էր, ընդունում էր հայոց կաթողիկոսի՝ հավասարների մեջ առաջինը լինելու հանգամանքը, մասնակցում վանական խնդիրներ քննարկելու համար հրավիրված հայոց եկեղեցու ժողովներին: Սա եւս փաստում է, որ առաջինը Հայաստանն է ընդունել քրիստոնեությունը:

Վերադառնալով Մցխեթում «Քրիստոնեությունը՝ պետականորեն կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությանը», նշենք, որ այն լուսաբանել են ռուսաստանցի մի քանի հեռուստաընկերություններ, մի քանի պարբերականներ: Վրացական մամուլը, առանց բացառության, եւս անդրադարձել է մցխեթյան իրադարձություններին: Մեզ դեռեւս չի հաջողվել պարզել, թե ինչպես է արձագանքել Թբիլիսիում լույս տեսնող հայատառ «Վրաստան» թերթը: Մեզ հաջողվեց պարզել, որ տոնակատարությանը մասնակցել են 20 սերբ վանականներ: Թե ինչու մեր հարեւան վրացիները հայերին չեն հրավիրել, կարծում եմ՝ հասկանալի է:

Թ. Հ.

ԼՂՀ

Սամվել Բաբայանը հացադուլ հայտարարելու ոչ մի հիմք չուներ

Ասում է գլխավոր դատախազության մամլո ծառայության ղեկավարը

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գլխավոր դատախազության մամուլի ծառայության ղեկավար Կիմ Գաբրիելյանը գտնում է, որ ԼՂՀ նախկին պաշտպանության նախարարը ոչ մի հիմք չի ունեցել հացադուլ հայտարարելու: Այդ մասին Կիմ Գաբրիելյանը հայտարարեց՝ մեկնաբանելով Սամվել Բաբայանի կողմից հացադուլ հայտարարելու եւ գլխավոր դատախազություն մի շարք պահանջներով հայտարարություն ուղարկելու վերաբերյալ հաղորդումները:

Գաբրիելյանի խոսքերով, Ազգային անվտանգության գլխավոր վարչության մեկուսարանում, որտեղ գտնվում է Ս. Բաբայանը, պահպանվում են պահելու բոլորի կողմից ընդունված նորմաները: Մեղադրյալին այցելում են բժիշկներ, որոնք հետեւում են նրա առողջությանը: Բացի դրանից, Ս. Բաբայանի փաստաբան Ժուդեքս Շաքարյանին թույլ է տրվում իր պաշտպանյալին տնական սնունդ, սուրճ բերել: Բացառություն են կազմում միայն ֆիլտրով ծխախոտները, այն էլ անվտանգության նկատառումներով՝ այրվելու հետեւանքով կարծրացած ֆիլտրը կարող է օգտագործվել որպես կտրող գործիք, ասաց Գաբրիելյանը: Վերջերս պաշտպանության նախկին նախարարին հնարավորություն է տրվել տեսակցել կնոջ հետ:

Գաբրիելյանը նշեց, որ նոր դատաբժշկական փորձաքննության անցկացումն աննպատակահարմար է, քանի որ նման միջոցառումներ ավելի վաղ արդեն անցկացվել են, եւ ծեծի հետքեր մեղադրյալի մարմնին չի հայտնաբերվել: Դա, Գաբրիելյանի խոսքերով, հավաստել են նաեւ կալանավորին այցելած իրավապաշտպանները:

«Հացադուլ հայտարարելը եւ դատաբժշկական փորձաքննություն անցկացնելու վերաբերյալ հայտարարությունը Սամվել Բաբայանի կողմից արվել է Ժուդեքս Շաքարյանի թելադրանքով եւ նախնական հետաքննության արդյունքները կասկածի տակ դնելու, եւ հասարակական կարծիքն ապակողմնորոշելու նպատակ է հետապնդում: Պատահական չէ, որ այն արվել է գործի նյութերին ծանոթանալու ավարտից ընդամենը մի քանի օր առաջ: Մինչ այդ Շաքարյանը, որն արդեն մեկ ամսից ավել է պաշտպանում է Ս. Բաբայանին, իր պաշտպանյալի նկատմամբ բռնություն գործադրելու մասին խոսք անգամ չի ասել», ասաց Գաբրիելյանը:

ԼՂՀ գլխավոր դատախազության մամուլի ծառայության ղեկավարը հաղորդեց, որ օրերս դատախազություն այցելած Ժուդեքս Շաքարյանը հերքել է «Իրավունք» թերթում հրապարակված տեղեկությունն, որտեղ վկայակոչելով իրեն՝ ասվում է, թե իբր Սամվել Բաբայանին թմրադեղ են ներարկել:

Փաստաբանը, Գաբրիելյանի խոսքերով, զարմանք է հայտնել նաեւ ԶԼՄ-ներում տարածված այն տեղեկության առնչությամբ, որ դատախազությունն իբր թե մերժել է Ս. Բաբայանին եւս երեք փաստաբան տրամադրելու պաշտպանության միջնորդությունը: «Միջնորդությունն արվել է հուլիսի 20-ի երեկոյան, իսկ մերժելու մասին տեղեկությունը հրապարակվել է արդեն հաջորդ օրը՝ առավոտյան: Դա անհեթեթություն է: Դատախազությունն իրավունք ունի քննարկել տվյալ առաջարկությունը երեք օրվա ընթացքում եւ շուտով կկայացնի իր որոշումը», նշեց Կիմ Գաբրիելյանը:

Շոգից Երեւանում հավերը սատկում են

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Երեւանի թռչնաբուծական ֆաբրիկայում ծարավից սատկել են ավելի քան 100 թխսկաններ: Ինչպես այդ ձեռնարկությունում հաղորդեցին, օրերս ջրատար խողովակի վնասվելու հետեւանքով դադարել է ջրի մատակարարումը հավանոց: Մինչ վերացնում էին վթարը, թխսկանները սկսեցին սատկել: Իր դերն է խաղացել նաեւ Երեւանի շոգը: Հուլիսի կեսերին մայրաքաղաքում օդի ջերմաստիճանը հասել է 40 աստիճանի, իսկ ոչ պաշտոնական տվյալներով, գերազանցել է տվյալ նշաձողը: Այդ օրերին հավանոցում օդի ջերմաստիճանը հասել է մինչեւ 30 աստիճան, եւ թռչնաբուծական ֆաբրիկայի աշխատակիցները ստիպված են եղել այնտեղ օդափոխիչներ տեղադրել: Գոյության նման անբարենպաստ պայմանների հետեւանքով հավերի ձվատվությունը նվազել է: Ընդհանուր առմամբ Երեւանի թռչնաբուծական ֆաբրիկայում կան 200 հազար հավեր: Թխսկանների տարեկան սատկելը չի գերազանցում 0,004 տոկոսը, ինչը միջազգային նորմայի սահմաններում է, նշեցին ֆաբրիկայի տնօրինությունում: 40 աստիճանի հասնող այս շոգին Երեւանի բնակիչները եւս օրերով զրկված են լինում խմելու ջրից: Սակայն վերջին 11 տարիների ընթացքում ամեն ինչի սովորած երեւանցիները, ի տարբերություն հավերի, տոկունորեն դիմանում են:

ԳՅՈՒՄՐԻ

Գործազուրկի կարգավիճակն էլ ձեռնտու չէ

Հուլիսի 1-ի տվյալներով, Գյումրու զբաղվածության կենտրոնում հաշվառված է աշխատանք փնտրող 30.800 քաղաքացի: Դա զգալիորեն պակաս է ինչպես 1999 թ. նույն ժամանակամիջոցի, այնպես էլ այս տարվա նախորդ ամսվա ցուցանիշից (31.240 մարդ): Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում համապատասխանաբար մոտ 450-ով պակասել է եւ գործազուրկի կարգավիճակ ունեցողների թիվը՝ հունիսի 28.229-ի դիմաց հուլիսի 1-ին կազմելով 27.781 մարդ: Վերջին տարիների համար անսովոր այս նվազումը բնավ չի նշանակում, թե քաղաքում գործազուրկների իրական թիվը պակասել է: Նման երեւույթի գլխավոր պատճառներից մեկն ընտանեկան նպաստների համակարգում գործազրկության հաշվարկային միավորի զգալի իջեցումն է եւ դրա հետեւանքով շատ գործազուրկների դուրս մնալը նպաստառուների ցուցակից: Իսկ դա հանգեցրել է նրան, որ շատերը սկսել են խուսափել կենտրոնում գրանցվելուց եւ գործազուրկի կարգավիճակից՝ ընտանեկան նպաստից չզրկվելու համար: Հատկանշական է, որ եթե 99-ի մայիսին Գյումրիում նպաստառու գործազուրկների, այսինքն գործազրկության նպաստ ստացողների թիվը եղել է 4300, ապա անցած ամսին իջել էր մինչեւ 854, իսկ այս ամիս՝ 757 մարդ:

Ըստ տնօրենության տվյալների, Գյումրու աշխատանքի եւ զբաղվածության կենտրոնում այժմ յուրաքանչյուր ամսվա ընթացքում միջին հաշվով 50 մարդ է գրանցվում, սակայն կրկնապատիկ թվով քաղաքացիներ էլ հաշվառումից դուրս են գալիս:

Սրա պատճառներից մեկը նաեւ բնակչության ակտիվ արտահոսքն է:

Գ. Մ.

Գագիկ Նիկողոսյանը՝ ենթակառուցվածքները համակարգող նախարարի տեղակալ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի որոշումով Գագիկ Նիկողոսյանը նշանակվել է Հայաստանի Հանրապետության արտադրական ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարարի տեղակալ: Այս մասին հայտնեցին ՀՀ կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հատուկ դասընթացների բաժինը
Դասախոսությունների շարք ծրագիր
ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար
Ռոլանդ Շառոյանը
ներկայացնում է
«Ազգային գաղափարախոսություն եւ մշակույթ»
Ուրբաթ, հուլիսի 28-ին, ժամը 18:00-ին, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝ անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ
Մուտքն ազատ է
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

25 հուլիս

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Թիկնապահները»
10.10 Փաստագրական շարք «Վերջին օրը». «Ջոն Քենեդի»
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 «02»
11.00 Գ/Ֆ «Ոսկու ծարավ»
12.20 Կուլիսների ետեւում
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Սեզամ, բացվիր
18.00 Հեռուստասերիալ «Չեկինյա Գոնզագա»
19.00 Հենց այնպես
19.10 Հեռուստալոտո (նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ՝
19.10 Կեսգիշերային ճեմընթաց)
20.00 Քեզանից է սկսվում հայրենիքը
20.25 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Պոեմներ
21.55 Գ/Ֆ «Երջանիկ կղզուս»
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեմընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.30 «Ամեն ինչ հանուն ձեր սիրո»
18.00 Մուլտֆիլմ
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Կոբրա»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն ձեր սիրո»
20.00 Լրաբեր
20.35 Ռ. Սավխալյանի «Հարցեր» հեղինակային ծրագիրը
21.20 Օրը
22.25 «1-02»
22.30 «Ջեղծանարկ»
22.50 Գ/Ֆ «Մոսկվան արցունքներին չի հավատում»
(24.00 Լրաբեր)

19.05 Չդիկ
19.30, 21.30, 24.00 Լուրհանդակ
20.00 Վ/Ֆ «Ակիզը»
20.10 Ձմլին
20.30 Չ. Չապլին «Կոմս»
21.10 Հրապարակ
22.05 Գ/Ֆ «Դրավ»
0.35 Ակնթարթ
0.40 Գ/Ֆ «Մեռած սիրտը» (Մոտահանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.20 Սերիալ «Բաքելոնյան աշտարակ»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ջոնի Քվեստի անհավանական արկածները»
16.45 Պատանի գլադիատորները «Լեռան արխան» ծրագրում
17.10 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
17.40 Համով պատմություններ
17.55 Սերիալ «Բաքելոնյան աշտարակ»
19.00 Նորություններ
19.30 Կալամբուր
20.00 Գ/Ֆ «Վտանգավոր հյուրախաղեր» (դերերում Վ. Վիսոցկի, Լ. Պիրեւա, 1969 թ.)
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
20.00 Ժամանակ
22.45 Վավ. ֆիլմ «Համաժողովրդական Վոլոդյան»
23.30 Վլադիմիր Վիսոցկու երգերը
00.45 Նորություններ
01.00 Մոսկովյան կինոփառատոնի օրագիրը
01.10 Վավ. դետեկտիվ «Յուրայի՞ն, թե՞ բռնանի»
01.40 Սերիալ «Նորությունների ծառայություն»

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20, 7.50, 8.40, 9.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
8.30 РТР-ի փոստը
9.20 Հեռուստատեսային ՀՍՍ
10.35 Մուլտսերիալ «Կապիտան Պոռնիկի արկածները»
10.45 Մուլտսերիալ «Սեւ ծովահենը»
11.10 Գ/Ֆ «Հրաշալուրը» (2-րդ սերիա)
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
14.30 «Մարդիկ ռոցա»
15.00 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
16.45 Երկու ռոյալ
17.40 Հեռուստատեսային ՀՍՍ
18.30 Հեռուստախաղ «Հաղթողը մեկին»
19.20 Սերիալ «Մարդ քաղաքին»
20.25 Զվարճալի ծրագիր «Ինչպես ծախսել միլիոնը»
21.45 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
23.40 Վավերագրական ֆիլմի պրեմիերա Ն. Վ. Վիսոցկի «25.07.2000»
00.05 «20 տարի առանց Վիսոցկու». Վլադիմիր Վիսոցկու հիշատակի երեկոն
01.55 «Կ-2»-ը ներկայացնում է
02.50 Հերթապահ բաժանմունք

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1299 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 24. 07. 2000 Գինը՝ 100 դրամ